

SANTYKIAI SU RYTAIS

BRANDTO VIZITAS Į RYTŲ BERLYNĄ

Antroje kovo mėnesio pusėje Vakarų Vokietijos kancleris Willy (su y gale) Brandt važiuoja į Rytų Vokietijos ministerių pirmininku Willi (su trumpąja i gale) Stoph. Tas susitikimas, nepaisant jo tiesioginių rezultatų, simboliškai užbaigia 180° posūkį Bonnos Rytų politikoje.

Suskaldžius Vokietiją į dvi dalis, didesnę ir laisvą Vakarų Vokietiją bandė viena atstovauti "visą" Vokietiją, Rytų Vokietiją laikydama laikinai sovietų okupuota dalimi. Su visomis valstybėmis, kurios užmegzdavo diplomatinį susitarimą su Rytų Vokietija, Bonna nutraukdavo savo diplomatinį ryšius. Tačiau ji palaikė ir stengėsi pagerinti visokeriopus santykius su pačia Sovietų Sąjunga, suskaldymo vienintelę kaltininkę! Tai buvo šiaip ar taip nelogiška politika ir nuo jos jau pradėta trauktis dar kancleriui Kie-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

singeriui stovint vyriausybės priešakyje.

Lygiai taip pat atsisakytas ir nuo Vokietijos suvienijimo minties, nes po 25 metų suskaldymo sunku įsivaizduoti, kaip tai galima būtų pasiekti be Sovietų Sąjungos subirėjimo, ką irgi sunku artimiausioje ateityje numatyti. Vietoje to, Brandto vyriausybė, nors dar ir nenori sutikti su visiškai formaliu Rytų Vokietijos suverenumo pripažinimu išėjo su "dvių valstybių — zwei Staaten in Deutschland" formule, kuri praktiškai beveik niekuo nesiskiria nuo pirmosios — visiško suverenumo pripažinimo — formulės, kurios priėmimo siekia Rytų Vokietijos vyriausybė, nors jos ir nelaiko būtina sąlyga abiejų Willių susitikimui.

Mes jau čia daug kartų pastebėjome, kad sovietai yra (ir faktinai visą laiką)

buvo suinteresuoti dabartinės būklės Rytų ir Centro Europoje įteisinimu, kas kartu su įvairiomis sutartimis nenaudoti jėgos tarptautiniuose santykiuose sudarytų atlydžio atmosferą jų vakariniame fronte, duodama Maskvai laisvesnės rankas santykiuose su kiniečiais, Viduržemio jūroje ir pagaliau sumažintų Vakarų Europos priklausomybę nuo JAV.

Kaip matome tai būtų didžiulis Maskvos laimėjimas. Todėl kyla klausimas, kam Vakarų Vokietijai, ir iš viso Vakarams, sovietams padėti? Daugiausia ko Brandtas gali tikėtis yra šio toks palengvėjimas Rytų Vokietijos gyventojams santykiuoti su Vakarų vokiečiais (Erleichterung) — fuere das Zusammenleben der Deutschen in Ost und West...). Žinia, atsirastų naujų ūkinių galimybių, bet ūkiški santykiai jau ir dabar klėsti, jei... sovietams

(Nukelta į 2 psl.)

PRIĖMIMAS LIETUVOS PASIUNTINYBĖJE

Lietuvos pasiuntinybėje Washingtone Vasario 16 proga suruoštame priėmime Lietuvos Atstovas J. Kajeckas sveikina su JAV kongreso atstovu Edward J. Derwinskiu.

Į Lietuvos atstovo ir p. O. Kajeckienės Vasario 16 dieną surengtą Lietuvos Pasiuntinybėje priėmimą atsilankė ir asmeniškai sveikino ponias Alexis U. Johnson, Valstybės pasakretoriaus politiniams reikalams žmona, rytų Europos direktorius R. E. Lisle, Baltijos valstybių skyriaus vedėjas R. Europos direktorius V. ir ponias Barclay Ward, V. Departamente H. Vedeler su žmona, buvęs Baltijos valstybių skyriaus V. Departamente vedėjas, R. Tims, M. Wenick, buvęs Valst. pasakretorius L. Henderson ir eilė kitų. Iš JAV Kongreso Lietuvos atstovo svečiais buvo kongresmanai J. J. Rooney, D. Flood, W. T. Murphy ir E. J. Derwinski su žmonomis. Priėmime taip pat dalyvavo ir Vidaus reik. sekretoriaus padėjėjas C. L. Klein su žmona ir jo padėjėjas Valdas Adamkus.

Iš diplomatinio korpuso dalyvavo taut. Kinijos, Haiti, Rvanda ambasadoriai,

Latvijos pasiuntinybės patarėjas, taip pat atsilankė Apasitaiškasis Delegatas JAV-se, arkivyskupas L. Raimondis ir eilė aukštųjų dvasiškų. Dalyvavo ir ukrainiečių delegacija, latvių, estų veikėjai ir nemaža lietuvių.

Iš Chicagos priėmimam buvo atvykę ALT valdybos pirm. inž. E. Bartkus, Chicagos ALT sk. pirm. R. Staniūnas ir iš Detroito — ALT narė E. V. Paurazienė. Priėmime dalyvavo apie 220 asmenų.

ALT DELEGACIJA WASHINGTONE

Ryšium su 52 metų Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimu JAV Senate ir Atstovų Rūmuose vasario 16-19 dd. Washingtone lankėsi Amerikos Lietuvių Tarybos delegacija: pirmininkas E. A. Bartkus, nariai dr. L. Kraučeliūnas, E. Paurazienė, Chicagos Liet. Tarybos pirmininkas R. Staniūnas ir liuteronų kunigas dr. M. Kavolis,

kalbėjęs Atstovų Rūmuose invokaciją.

Delegacija dalyvavo minėjimuose Senate ir Atstovų Rūmuose bei Lietuvos Pasiuntinybėje priėmime ir ta proga aplankė senatorių Charles Percy, speakerį J. McCormack, kongresmaną Gerald Ford, senatorių Thomas J. Dodd, Atstovų Rūmų kapelioną rev. Edward Latch ir Vandervort, Congressional liaison man.

Jiems visiems įteikė po knygą "Lithuania 700 Years".

Kongresmanui Edward Dervinski, senatoriui Thomas J. Dodd, kongresmanui Daniel J. Flood ir Atstovų Rūmų speakeriui John McCormack apsilankymo metu buvo įteiktos po 1 knygą "Encyclopedia Lituanica", išleistą J. Kapočiaus.

ALT delegacija buvo visur šiltai priimta ir visur užjausti okupuotos Lietuvos reikalai su pareiškimais, kad Lietuva bus išlaisvinta iš Sovietų okupacijos.

Amerikos Lietuvių Tarybos Bostono skyriaus delegacija pas Massachusetts valstijos gubernatorių Francis W. Sergent, kuris 52-jų metų Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo proga pasirašė proklamaciją, Vasario 16 valstijoje laikant Lietuvos Nepriklausomybės Diena. Ta proga gubernatoriui buvo įteikta knyga Lithuania 700 years. Nuotraukoje iš kairės: ALT sekretorius Valdas Bajerčius, adv. John J. Grigalius, Irena Veitienė, ALT pirm. inž. Bronius Galinis, gubernatorių Francis W. Sergent, adv. Bucelis, Nijolė Baškytė ir Gintaras Karosas.

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI BOSTONE

Lietuvos Nepriklausomybės 52 metų atgavimo sukaktis Bostone buvo paminėta vasario 15 d. Tą dieną 10 val. ryte So. Bostono lietuvių parapijos bažnyčioje už žuvusius dėl Lietuvos laisvės buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos. Pamaldas atlaikė ir tai dienai pritaikyta pamokslą pasakė parapijos klebonas kun. A. Baltrašiūnas. Organizacijos dalyvavo su savo vėliavomis.

2 val. p. p. So. Bostono Lietuvių Draugijos auditorijoje įvyko iškilmingas minėjimo aktas. ALT pirmininkas inž. Br. Galinis atidarė minėjimą ir paprašė įnešti organizacijų vėliavas į garbės tribūną. Sugiedota Amerikos ir Lietuvos himnai, kun. A. Baltrašiūnas atkalbėjo invokaciją. Toliau sekė sveikinimai. Pirmasis sveikino Lietuvos garbės konsulas adv. A. Šalna, G. Karosas perskaitė gubernatoriaus ir Bostono burmistro išleistas proklamacijas vasario 16 d. proga, adv. J. Grigalius perskaitė sen. Ed. Brook sveikinimo telegramą. Toliau sveikino estų vardu, jų d-jos vicepirm. Jack Juhanso, o latvių — inž. Alfred Zigurs, Batuno — prof. dr. Uldis Blukis. Pavėluotai gauta gubernatoriaus ir ukrainiečių sveikinimo telegramos, todėl

minėjimo metu jos nebuvo perskaitytos. Pažymėtina, kad latviai į minėjimą atsiuntė specialią delegaciją.

Pagrindinę kalbą pasakė Pasaulio LB švietimo Tarybos pirm. A. Rinkūnas iš Toronto. Prelegentas savo kalboje priminė partizanų kovas, per didelį lietuvių tautos pasitikėjimą vakarais, o vėliau iš to sekusį nusivylimą. Nors okupantas deda visas pastangas ir visokiais būdais stengiasi palaužti tautos kovą už laisvę, bet tas jam nepavyksta, nei Lietuvoje, nei užsienyje. Turime būti ir toliau vieningi, kad užtikrintume laimėjimą. Kvietė kitataučius, o ypač amerikiečius, daugiau supažindinti su komunistų klasta koegzistencijos pavydais. Mūsų laimėjimai politinėje ir kultūrinėje plotmėje rodo, kad mes esame gyva tauta ir mirti nemanome.

Kad Bostono lietuviai yra pasiryžę kovoti už Lietuvos laisvę rodo minėjime surinktų aukų daviniai. Šiais metais Lietuvos vadavimo reikalams surinkta virš 3,000 dol., t. y. — virš tūkstančio dol. daugiau, kaip praėjusiais metais. Vien tik inžinieriai paaukojo virš 1,500 dol. Pirmą kartą su savo aukomis pasirodė net šeštadieninės mokyklos mokiniai.

Meninėje dalyje sol. D. Mongirdaitė, a k o mpanuojant dr. V. Vasyliūnui gražiai padainavo penketą liaudies dainų, todėl susirinkusieji padėkos ženklai jai karštai plojo.

Vasario 16 d., 10 val. 30 min. ryte dėka ALT pastangų miesto burmistras leido iškabinti Lietuvos vėliavą prieš miesto rotušę. Taip pat ALT ir geros valios lietuvių dėka lietuvių radijas "Laisvės Varpas" per du sekmadienius davė specialią programą, o latviai per savo pusvalandį anglų k. supažindino klausytojus su Lietuva.

(m)

APAČIOJE: Beverly Shores Lietuvių Klubo Valdyba su Vasario 16-os minėjimo programą atlikusiu jaunimu. Sėdi iš kairės — Jonas Eigelis — išdininkas, Roma Dambrauskienė — sekretorė, Jonas Mildazis — pirmininkas.

Ta proga buvo surinkta virš \$400 Altui, Rezoliucijoms Remti Komitetui, Lietuvių Fondui, Balfui ir Vli-kui. Kiti \$400 buvo paskirta iš Klubos kasos paremti Gary lituanistikos mokyklą, Vasario 16 gimnazijai ir Lietuvių Televizijai Chicagoje.

Užsimojimas šiais metais pastatyti meno kūrinį, paminėti aukštiniam Nepriklausomybės Jubiliejui Lituanikos Parke Beverly Shores yra vienas iš pagrindinių klubo uždavinių.

VELNIO PAKTAS (10)

HITLERIS IR STALINAS KLYDO...

1939 m. pavasari sprendimas buvo padarytas. Hitleris nutarė pulti Lenkiją neieškodamas vien tik užimti koridorių ir Danzigą, bet skelbdamas totalinį karą, ką jis ruošėsi vėliau daryti ir Rusijai.

Bet tuo metu įvyko komplikacija. Čekoslovakijos okupacija sukėlė nerimą vakaruose, mažiau Prancūzijoje, bet daugiau Anglijoje, ko Hitleris visai nelaukė. Anglijos vyriausybė manifestavo norą padaryti galą hitleriškai ekspansijai ir davė garantiją Lenkijai, įtraukdama ir Prancūziją. Anglija paskelbė ginklavimo programą ir pradėjo derybas su Sovietų Sąjunga.

Hitleris tokiu būdu buvo priverstas padaryti pertrauką. Jis visai neketino atsisakyti karo prieš Lenkiją, kurios jis buvo reikalingas, kad galėtų priartėti prie Sovietijos, bet rado, kad geriau reikia veikti diplomatiniam plane. Kad Lenkijos okupacija jo neįveltų karan su vakarų valstybėmis, o paskui ir į pasaulinį karą, reikėjo izoliuoti Lenkiją, tai atliekant tradiciniu diplomatijos keliu. O tai padaryti be Sovietų Sąjungos talkos buvo neįmanoma.

Buvo senas receptas izoliuoti, pasidalinti ir likviduoti Lenkiją, jau išbandytas, tai Rapallo paktas. Kad nušlavus nuo žemėlapių Lenkiją, užtektų jei Vokietija susitartų su Sovietų Sąjunga. Bet, kad tą seną receptą pritaikydami, Hit-

leris turėjo bent laikinai atsisakyti nuo kai kurių savo principų ir apversti aukštin kojom užsienio politiką. Bet viduj jis jautėsi taip tvirtai, kad toks staigus politikoje posūkis negalės pakenkti jo prestižui, priešingai, konservatoriai prūsikų tradicijų ir Wehrmachto generolai tik jam plos abiem rankom už tokią naują orientaciją.

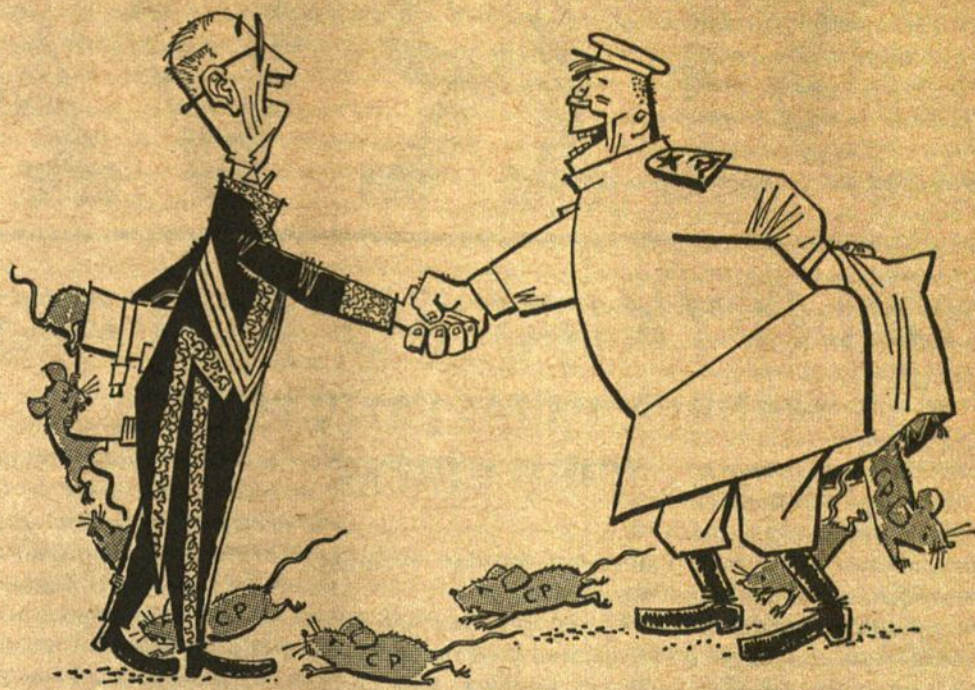
Hitleris tikrumoje niekad neatsisakė nuo savo pagrindinės idėjos pradėti didelį karą prieš Sovietų Sąjungą. Naujoji politika jam neklūdydys grįžti prie senos idėjos, kaip tik didžioji kliūtis Lenkija bus pašalinta nuo kelio. Jei jam pasisektų rusus prikalbinti pasidalinti Lenkiją, su vienu smūgiu būtų numušti trys tikslai: Lenkija būtų lengvai likviduota, vakarų valstybės nestos ginti, nes nedrįs pradėti karo prieš Vokietiją ir Sovietų Sąjungą; Sovietų Sąjunga bus izoliuota nuo vakarų, kurie jai niekad nedovanos kam susidėjo su Vokietija ir liks neutralūs didžiojo konflikto metu.

Šiandien matome, kad tie apskaičiavimai buvo iliuzija, bet negalima paneigti, kad Hitlerio akyse jie neturėjo šiek tiek logikos: jam paktas su Stalinu buvo

reikalingas pagal tuolaikinę situaciją. Tačiau kokios priežastys pastumdė Staliną pasirašyti paktą su Hitleriu?

Jis buvo atsiduręs iš naujo pasirinkime tarp Vakarų ir Vokietijos. Vakarų valstybės atvirai jam siūlė avansus, tuo tarpu Vokietija derėjosi atsargiai. Situacijos apžvalga Staliną įtikino, kad sąjunga su Vokietija jam bus naudingesnė.

Stalinus žinojo, kad Vokietija pasiruošusi pulti Lenkiją ir niekas pasaulyje to negalės sukludinti. Iš to konflikto Vokietija išeis laimėtoja. Stalinus tikėjo, kad sovietų-vakariečių sąjunga neprivers Hitlerio pakeisti planų, nes joks kraštas nenorės kariauti, Prancūzija dėl savo neryžtingumo, Anglija — kadangi neapsiginklavusi, o Sovietija — nesijautė pasiruošus karui prieš Vokietiją ir jai reikėjo laukti kol bus pravestas tretysis penkmečio planas. Ar Hitleris žinojo šią situaciją? Jis nepasiduos blefavimui ir puls Lenkiją, o tada jie atsidurs prie Sovietijos sienos. Štai išvedžiojimai, kurie stumė Staliną bandyti laimę labiau su vokiečiais, negu su vakariečiais.

Derybose su sovietais štai kas gaunasi...

Derantis su anglais, Stalinus jų paklausė:

— Kiek divizijų jūs galėsite išstatyti prieš vokiečius?

— Dvi tuoj pat kovos lauke, ir kitas dvi vėliau.

— Tikrai, — paklausė Stalinus ironiškai šypsodamasis. — Ar jums žinoma kiek divizijų turi Vokietija?

Vokiečiai buvo pasiruošę su rusais pasidalinti teritorijom, duodami net jiems liuto dalį. Jie buvo labai "gerasirdžiai", nes buvo tikri, kad vėliau viską iki paskutinės pėdos atsiims. Jie siūlė rusams paimti ką jie nori: Sumiją, Estiją, Latviją, Rytinę Lenkiją ir Besarabiją. Vokietija pasiūlydavo pasilaikyti Lietuvą, ir centrinę Lenkiją, kad turėtų karinę sieną su Sovietija.

Kitas argumentas kuris buvo sovietams palankus sąjungai su Hitleriu, tai vakarų valstybių nenoras ir negalėjimas kariauti su Vokietija. Bet jei Vokietija nutartų pulti Lenkiją nežiūrint jos karinės sąjungos su Prancūzija ir Anglijos garantijos, šios būtų priverstos skelbti karą, kad išpildytų duotus pasižadėjimus. Toks karo paskelbimas dalį vokiečių jėgų sulaukėtų vakaruose ir ten karas užsistėtų.

Visi duomenys rodė, kad sąjunga su vakarais karą paskubintų, o sąjunga su Vokietija leistų dar kurį laiką atsikvėpti. Gi Sovietų Sąjunga kaip tik buvo labai reikalinga to laiko atsikvėpimui.

Hitlerio nutarimas likviduoti Lenkiją, buvo kaip futbolo sviedinys numestas į stadioną, kurį kiekvienas spyrė tolyn nuo savęs. Pasirašant paktą su Vokietija, Stalinus galvojo galutinai tą sviedinį perduoti vakarams.

Kaip matome abu klydo, Hitleris ir Stalinus. Anglija ir Prancūzija paskelbė Vokietijai karą, bet atsisakė nuo ofensyvos, vokiečiams draskant Lenkiją ir Prancūziją nesigynė, kai po devynių mėnesių Hitleris ją puolė. Tokiu būdu Hitleris 1940 metų vasarą vėl turėjo laisvas rankas, nors anglai ir atsisakė nuo jo siūlamų taikos sąlygų. Tuo laiku Anglija jam dar nebuvo rimtas priešas, tad jis Hitleris galėjo grįžti prie pirmąsias idėjas, kurias jis buvo pašventęs visą savo gyvenimą, pradėti didelį karą prieš Sovietų Sąjungą. (Bus daugiau)

WANTED
1ST CLASS
DIE LEADER
Must have experience on line and progressive dies.
Steady work for qualified man.
Overtime and benefits.
EAGLE TOOL & DIE CO.
2424 Wolcott Ferndale, Mich.
(313) LI 7-4300

(11-20)

Venezuelos LB centro valdybos pirmininkas inž. V. Venckus pas Maracaibo lietuvių Kalėdų švenčių metu susitikęs J. Vasavičiaus rezidencijoje. Iš kairės: inž. V. Venckus, Alfonsas Paulauskas, Regina Vasaitytė, M. Nefiodovienė, Marija Paulauskienė, Juozas Vasaitis, Viktorija Korsakienė, E. Nefiodovas, Birutė Vasaitienė, Vytautas Korsakas.

F. Paulausko nuotrauka

SANTYKIAI SU RYTAIS...

(Atkelta iš 1 psl.)

ir jų satelitams duodi kreditingą palankiom sąlygom!

Už tat pagrindiniu motyvu priimti sovietų ištiestą taikos ranką jų sąlygomis yra laikytinas visuotinas atoslūgio noras. Rasit būklės, kurios vistiek negali pakeisti, įteisinimas privės prie abipusio kariuomenių sumažinimo. Dabar Vakarų Vokietija saugiai jaučiasi oficialiai turėdama savo teritorijoje 210,000 amerikiečių karių (faktinai tik 190,000), tačiau JAV girdisi vis daugiau balsų reikalaujančių tą kariuomenę atitraukti ar sumažinti ir kanclerio Brandto vyriausybė rimtai skaitosi su galimybe, kad po 1971 m., amerikiečiai tik tada sutiks laikyti savo įgulas Vokietijoje, jei toji padengs visas jų išlaidas. Jei atlydys santykiuose privestų prie sovietinių įgulų Rytų Vokietijoje sumažinimo, toji problema irgi galėtų būti daug lengviau išspręsta. Pagaliau, jei amerikiečių-sovietų santykiai pagerėtų, vienai Vakarų Vokietijai pykti su sovietais irgi nebūtų paranku.

Čia, žinoma, gali ir kilti klausimas, kodėl iš Vakarų pusės nepasinaudojama "Kinijos korta"? Atsakymas į tai prašosi toks, kad visų pirma niekas tikrai nežino, kas vyksta Kinijoje. Antra aktualaus karo pradėjimas ar nepradėjimas priklauso nuo Maskvos politinio sprendimo. Kitaip sakant, sovietai tol, kol jaus pavojų iš Vakarų, nepradės karo su Kinija. Toji aplinkybė Bonną verčia pamiršti Kinijos kortą, o ir Washingtonas dar nežinos jos tikrosios vertės.

Dail. Vytautas Jonynas prie baigiamų dirbti Lietuvių Kankinių Koplyčiai Vatikane skulptūrų.

Vyt. Maželio nuotrauka

LIETUVOS KANKINIŲ KOPLYČIA

ŠV. PETRO BAZILIKOJE ROMOJE,
pasaulyje garsiausioje vietoje jau
baigiama įruošti.

Kiekvienam lietuviui branginančiam savo tautos kankinių atminimą dera būti šio paminklo kurėjų tarpe.

Šių metų liepos 7 dieną
koplyčia bus dedikuota.

SAVO AUKĄ ATSIUSKITE PRIEŠ KOPLYČIOS DEDIKACIJĄ.

Rašykite:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND
2701 W. 68 St., Chicago, Ill. 60629.

Saugus ir pelningas santaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskaičius niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovaujamą investavimo Bendrovę

RUTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525

toto
V. MAŽELIS

Tel. HY 7-4677

- vestuvės: SPALVOTA ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

422 MENAHAN St. — Ridgewood, N. Y. 11237

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

ŠALTAS VĖJAS MASKVOJE...

Maskvoje vėl šaltas vėjas palietė sovietų intelektualus. "Neo stalinistai", grįžę į vadovaujančias vietas literatūroje ir mene, visu smarkumu pradėjo kovoti su antikonformizmu, prieš laisvės dvasią, nežiūrįnt, kad ji ten buvo labai realyvi.

Komunistinio režimo 52 metų istorija rodo, kad Sovietų Rusijoje tokie įvykiai visad rišasi su krize vadovybėje ir rodo Kremliaus naują politikos fazę.

Štai prieš porą savaičių vienintelis Sovietijoje literatūros žurnalas "Novy Mir" perėjo visiškai į "konservatorių" rankas, nušalinant iš redakcijos komiteto "liberalus". Tarp pašalintųjų yra ir žurnalo vyr. redaktorius Alek sandras Tvardovskis, senas komunistas ir pasižymėjęs poetas, Sovietijoje nepriklausomųjų intelektualų lyderis.

Sovietų vadai, kurie ėmėsi tokio sprendimo, atrodo seka Stalino patarimais, kuris nuo 1917 m. spalio revoliucijos iki vokiečių užpuolimo 1941 metais, visa laiką gyveno persekiojimo baimėje ir tvirtino, kad Sovietija yra "imperialistų apsupta". Visa gyvenimą jis kalė savo pasekėjams į galvą mintį, kad "socialistinis kraštas" tai "apsupta tvirtovė", kurios viduj sunkiais momentais turi viešpatauti geležinė drausmė. Tokia drausmė ypač turi būti palaikoma tarp intelektualų, kuriuos jis vadino "dvasios inžinieriais".

Kiekvieną kartą, kai Kremliaus vyriausybė pradeda ko nors bijoti, prasi-deda intelektualų persekiojimai.

1936-1939 m. Stalinas

prisibijojo vokiečių agresijos. Tame laikotarpy Maskvos teismai likvidavo senus bolševikus, artimus Lenino bendradarbius, nes Stalinas prisibijojo, kad jie gali grąsinti jo autoritetui. Jis deportavo į Sibirą arba sušaudė eilę sovietų pagarsėjusių rašytojų. Ir taip toj "apsuptoj tvirtovėj" daug kam nuriudėjo galvos nuo pečių.

Negeriau buvo 1946-1947 m. kada prasidėjo "šaltasis karas". Koncentracijos stovyklos iš naujo buvo perpildytos žmonėmis. Dar kartą geriausi rašytojai buvo suimti. Tarp jų Achmatova, Zoščenko, Pasternak. Intelektualų persekiojimas pasiekė aukščiausį laipsnį tarp 1950 ir 1953 m.

Chruščiovas 1963 m., po raketų krizės Kuboje, nukreipė puolimą prieš "liberalus", kuriuos pradžioje pats buvo padrasinęs, kaip poetą Evtušenko ir Voznesianskį, Aksionovą ir Nekrasovą.

Po Chruščiovo nuvertimo, jo įpėdiniai liko kiek susiskaldę. Įsigalėjus Vietnamo karui, buvo pradėta nauja ofenzyva prieš "blogai galvojančius".

1970 metais Kremliaus vadai vėl imasi stalinistinių metodų kaip tik tuo metu, kai derasi su Washingtonu ir Bonna, kai Artimųjų Rytų krizė gali išsivystyti į pasaulinį konfliktą, kai kinai sovietams grasina. Matyt, reikia, kad "tvarka" viešpatuotų namuose ir intelektualai vėl verčiami žingsniuoti į taktą, uždraudžiant šiek tiek atviresnį žodį. Stalinas mirė, bet jo metodai Sovietijoje tebegyvena. (s)

surėžisuotas "paukščių čiučbėjimas". (Kovas, 1969).

7. Kompozitoriaus Juliaus Gaidelio 60 metų sukakties paminėjimas ir Jo kūrybos apžvalga. Prelegentas prof. Iz. Vasyliūnas: "Žvilgsnis į Juliaus Gaidelio kūrybą". Meninę programą išpildė prof. Iz. Vasyliūnas, dr. V. Vasyliūnas ir Bostono Dramos Sambūrio narė B. Vaičjurgytė (Balandis, 1969).
8. Dipl. teatrologas, poetas J. Blekaitis: "Baly Sruoga — žmogus ir kūrėjas". Meninėje dalyje — B. Sruogos "Dievų miško" ištrauka atlikta Bostono Dramos Sambūrio nario F. Kontauto. (Gegužė, 1969).

Suminėtų prelegentų pavardės kalba pačios už save, jų visuomeniniai ir kultūriniai įnašai — liudija juos mums. Aukščiau išvardintais prelegentais ir menininkais 1968-1969 m. valdyba ir susipratusi Bostono lietuvių visuomenė su pagrindu didžiuojasi ir yra dėkinga už pastangas pasidalyti savo žiniomis. Tenebūna užmiršta, kad B.L.B.K. klubas neturi lėšų honorarams. Tie, kurie pas mus atvyksta, aukoja savo laisvalaikį paskaitų paruošimui, savaitgalius — kelionėi.

Tikimasi, kad šiuo pareiškimu bent dalelė moralinės skriaudos bus išlyginta 1968-1969 m. B.L.B.K. Klubo prelegentams, bei menininkams... Skirtumas tame, kad tik keletą minučių ir žodžių tereikia iškraipyti faktus, o daug daugiau sakinių prireikia, idant juos paneigti...

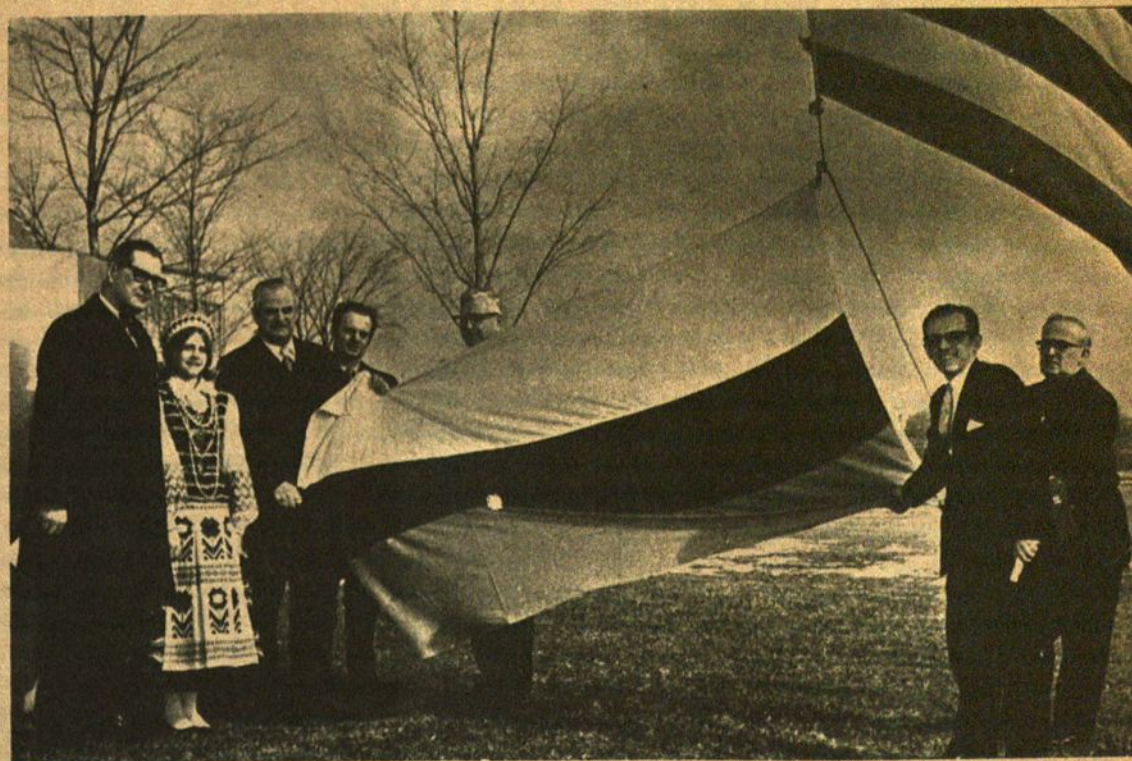
L. Jasaitienė,
Buv. Bostono Lietuvių Bendruomenės Kultūros Klubo 1968-1969 m. valdybos sekretorė

Redakcijos pastaba: Spausdiname p. L. Jasaitienės laišką gerokai jį trumpinę, nes ji neįrodo, kad nuosmūkis L.B. Bostono Kultūros Klubu nebuvo palietęs. Atvirkščiai, minėdama "nutylėtus" reikalus, kurie buvo pasiekę net L.B. Garbės Teismą, tik patvirtina, kad nemalonaus nuosmūgio neišvengta.

Girti tiesą ir peikti netiesą yra suprantamas ir pagirtinas veikimas. Mes nu o širdžiai apgailestaujame, kad p. L. Jasaitienė, imdamasi to darbo, pirmam žingsny suklupo: jos minimos korespondencijos mūsų bendradarbis p. St. Santvaras nepasirašė, o pasirašė..., tai pastarajam ir turėjo būti taikomas p. L. Jasaitienės laiškas.

Vienus metus padirbėjusi L.B. Kultūros Klubu valdyboj, p. L. Jasaitienė, be abejonės, pati gerai žino, kad tokių sambūrių, koks yra minimas klubas, smukimas ir pakilimas lemia ne tik prelegentai, bet ir jų vadovybės. Konkrečiai mūsų korespondentas nei vieno prelegento neminėjo, atrodo, jis turėjo galvoj tik vadovybes, tuo tarpu p. L. Jasaitienė remiasi tik prelegentais, lyg be jų niekas daugiau klube nebūtų daroma. Faktas, kad iš 1969-1970 m. sezono "iškrito" net trys susirinkimai, aiškiai rodo, jog tai nebuvo "smūkis į aukštį".

Tiesa, nepagrįsta kritika sunkina mūsų kultūrinę ir visuomeninę veiklą, bet ir nutylėjimais jos aukštyn nepakelsim. Suprantame, kad p. L. Jasaitienei mūsų bendradarbio pasisakymas nebuvo malonus, bet jis nie-

Kellant Lietuvos vėliavą prie Riverhead miesto rotušės. Iš kairės: Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, L. Armonaitė, H. Lee, Dennison, J. Giedraitis, K. Miklas, V. Maželio nuotrauka

Neleiskime pasauliui užmiršti
Lietuvai padarytos skriaudos

Lietuvos gen. konsulo Aniceto Simučio Vasario 16-sios minėjime Rochester, N. Y. pasakytos kalbos santrauka.

Šiandien tarptautinė padėtis ir su tuo surišta Lietuvos valstybės ir tautos ateitis atrodo gana niūri. Bet prieš pasiduodami pesimizmui turime neužmiršti, kad mūsų tauta yra pergyvenusi nemažiau tragiškų momentų.

Prieš paskutinįjį Lietuvos-Lenkijos valstybės padalinimą pagal 1791 metų gegužės 3 dienos didikų priimtą konstituciją, Lietuva kaip valstybė buvo panaikinta ir paversta paprasta Lenkijos provincija. Caristinės Rusijos brovimasis į tuometinės Lietuvos ir Lenkijos teritoriją kėlė paniką jungtinei valstybei vadovavusių didikų ir bajorų tarpe, bet atsispyrimui trūko jėgų. Tuo tarpu rusai beveik atvirai kėlė kivirčius ir telkė sau šalininkus visoj valstybėj įtikinėjimais ir papirkinėjimais. Už bandymą bent kokį Lietuvos savarankiškumą gelbėti bičiuliaujantis su rusais Vilniaus vyskupas Masalskis 1794 metų birželio mėn. gale įniršusius lenkų sukilėlių minia, kad nemalonaus nuosmūgio neišvengta.

Tad aštuonioliktojo amžiaus pabaigoje ne tik nebuvo Lietuvos kaip valstybės, bet ir pati lietuvių tauta daugelio buvo laikoma bebaigiančia mirti. Vaclovo Biržiškos žodžiais tariant: "... baudžiavos pančiais supančiota, jau buvo graban sudėta ir užkalta, palaidota". Ir štai tokioj aplinkumoj devynioliktajam šimtmetyje ta kitų numarinta ir palaidota tauta pradeda gyvybės ženklus rodyti. Į areną išeina Simonas Daukantas ir vyskupas Motiejus Valančius su pasaulietiško turinio raštais lietuvių kalboje. Žingsnis po žingsnio atbunda lietuvių tautinė sąmonė, kol, pagaliau, išsipildo lietuvių tautos svajonė — 1918 m. Vasario 16 dienos aktu Lietuva keliai nepriklausomam gyvenimui. Neilgai džiaugėmės ne-

priklausomybe. 1940 metais užgula nauja naktis. Tai sunki ir tamsi naktis, bet, kaip matome, lietuvių tauta yra pergyvenusi nemažiau tamsių naktų, tai pergyvens ir šią, ir su laiku vėl kelsis nepriklausomam gyvenimui.

Suprantama, kad ne vienas mūsų klausia — kada? Po 1864-jų metų sukilimo vyskupas Valančius caro gubernatoriaus buvo priverstas savo pamoksle pasakyti, kad lietuvių tauta pamestų viltį bet kada tapti nuo Rusijos nepriklausoma valstybe. Jei tada būtų ji kas paklausęs apie lietuvių tautos ateitį, tai vargiai jis būtų drįsęs pranašauti, kad po 54-rių metų nuo to pamokslą Lietuva vėl taps nepriklausoma valstybe.

Šiais laikais įvykiai keičiasi žymiai greičiau. Dabar galima greičiau aplink pasaulį apkeliauti negu Valančiui tekdavo užtrukti iš Kauno į Varnius keliaujant. Tad ir logiškai neapskaičiuojamų staigmenų gali atnešti bet kuris rytojus.

Patys svarbiausi faktoriai pavergtai tautai nepriklausomybę atgauti yra tautinės sąmonės, savo kalbos ir rašto išlaikymas.

Istorikų yra užrašyta, kad Napoleonas, ruošdamasis karui su Rusija, buvo pavadęs savo mokslininkams ištirti buvusios Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės praeitį. Napoleonas galvojo, kad įžengus jam į Lietuvos žemę ir paskelbus Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, atbus senasis lietuvių karingumas ir jis turės tvirtą sąjungininką. Vos šešioms dienoms praslinkus nuo to kai 1812 m. birželio 24 dieną ties Kaunu persikėlė per Nemuną, Napoleonas paskelbia atskiros Lietuvos vyriausybės sudarymą. Jis elgėsi priešingai Hitleriui, kuris sukilėlių sudarytą Lietuvos vyriausybę likvidavo. Nesulaikdamas numatyto entuziazmo imperatorius nutaria pats betarpiu pasikalbėti su vietos gyventojais. Jo įsakymu adjutantai atvedė Kauno apylinkėje pirmus pasitaikiusius kaimiečius, į kuriuos esą Napoleonas prabilęs:

— Ar džiaugiatės atnešta laisve?

Atvestieji drebėdami žvalgėsi vienas į kitą ir į imperatorių, bet neištarė nei žodžio. Neišgaudamas jokio atsakymo Napoleonas liepęs atvestuosius apdovano-oti ir paleisti. Imperatorius nežinojo, kad tie baudžiauninkai nesuprato į lenkų kalbą išverstų jo klausimų. O jei ir būtų suprātę,

tai tie užguiti baudžiauninkai tikriausiai ir nežinojo už ką ir kam tie ponai kariauja. Tuo metu baudžiauninkais paversta lietuvių tauta, išskiriant kalbą, nei savo rašto nei tautinės sąmonės nebeturėjo.

Šiandien turime kitokią okupantą — raudonąjį rusą, kuris deda didžiausias pastangas ne tik tautinę sąmonę užmigdyti, bet ir pačią tautą sunaikinti išblaškymu ir surusimu. Visoj Lietuvoj į mokyklas ir valdžios įstaigas prievarta brukama rusų kalba. Į įstaigas ir fabriky vadovybes vis daugiau skiriama iš gilumos Rusijos atkeltų tarnautojų, tuo tarpu kai mokslus baigusiems lietuviams neduodama vietų Lietuvoje, bet jie siunčiami į tolimus Rusijos užkampius. Tie, kurie susirašote su giminėmis, galėjote pastebėti, kad ant vokų be rusiškų antspaudų dažnai ir siuntėjų adresai užrašomi rusišką raidėm. Tas daroma nebe okupantų potvarkiu — kirilica prievarta brukama lietuviams. Kas nepavyko vyskupo Valančiaus laikų okupantams, tą bando įgyvendinti jų raudonieji ainiai.

Savo laiku ne kas kitas, o Leninas yra pasakęs, kad rusas, pats gyvendamas prispaudoje, yra linkęs tą prišpaudą ir kitiems primesti. Tą sakydamas Leninas turėjo galvoje caristinę Rusiją, kuri jau prieš Pirmąjį Pasaulinį karą buvo pagarsėjusi pasaulyje kaip tautų kalėjimas. Bet kuo skiriasi raudonieji rusai? Gal tik tuo, kad jie tą kalėjimą praplėtė ir dar plečia.

Tuo pačiu metu kai buvusios vakarų didžiosios kolonijinės imperijos kaip Anglija, Prancūzija ir Olandija atsiskė savo kolonijų ir suteikė nepriklausomybę s niekada savo valstybės neturėjusiom tautom, raudonoji Rusija ieško naujų teritorijų ir tautų pavergimui. Pereitą savaitę J. A. V-bių prezidentas Nixon savo kalboje pastebėjo, kad Sovietų Sąjunga pastaraisiais metais išvystė aktyvumą Viduriniuose Rytuose ir Viduržemėje. "Tas turi daug toliau siekiančias pasekmes negu arabų ir Izraelio klausimas", pasakė prezidentas. Jis taipgi atkreipė dėmesį, kad šiaurės Vietnamas ir dabar tebeka-riauja Sovietų Sąjungos teikiama ginklai ir kad tuo ji neprisideda prie greitesnio karo užbaigimo Vietnamu.

Ką tas reiškia? Tik tą, kad J. A. V-bės ir pasaulis (Nukelta į 4 psl.)

■ Laiškai Dirvai

NUOSMUKIS AR NE?...

Bostono Lietuvių Bendruomenės Kultūros Klubu pirmininkas inž. Č. Mickūnas pranešė "Dirvos" korespondentui S. Santvarui savo naujosios valdybos sąstatą. Korespondentas dosniai ir dailiai perdavė tą žinią "Dirvos" skaitytojams. Deja, jau informacijos pradžioje nukrypo į dvi-prasmiskias ir tiesą neatitinkančias užuominas: "Nesusišpatimai kluban įsimetė prieš porą metų, nuosmūgio ženkle praėjo 1968-1969 m. sezonas, o dabartinis visai pradėjo irti. Tai nebuvo "linksma naujiena" Bostono lietuviams, kurie iki šiol sugebėdavo darniai ir vieningai dirbti". ("Dirva" nr. 101).

Taigi, kas tai per prelegentai, kurie išdegino "nuosmūgio ženklą" ant Bostono Lietuvių Bendruomenės Kultūros Klubu nugarkau-lio?

1. Dipl. teis. V. Vaitiekūnas: "Laisvųjų lietu-

vių bendravimas su pavergtąja Lietuva". (Rugsėjis, 1968).

2. Poetas dr. H. Nagys: "Žemininkai ir nužemintieji". (Spalis, 1968).

3. S. Goštautas (Wellesley College, Mass.): "Lotynų Amerikos dabartinis romansas". (Lapkritis, 1968).

4. Nepr. Lietuvos operos solistė Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė: "Atsiminimai apie Kiprą Petrauską". (Sausis, 1969).

5. Dr. B. Matulionis: "Lietuvių rezistencijos problemos". (Vasaris, 1969).

6. Dr. A. Damušis: "1941 m. sukilimas ir samprotavimai po jo". Meninė programą išpildė režisierė aktorė A. Gustaitienė, paskaitydama M. Katiliškio novelę "Kaitra", kuriai foną sudarė R. Šležo

NELEISKIME PASAULIUI UŽMIRŠTI

(Atkelta iš 3 psl.)

jau mato prie ko veda raudonosios Rusijos planas komunistinę santvarką jėga primesti kitom tautom. Kai Rusija ieško naujų tautų paverkimui, pavergtosios

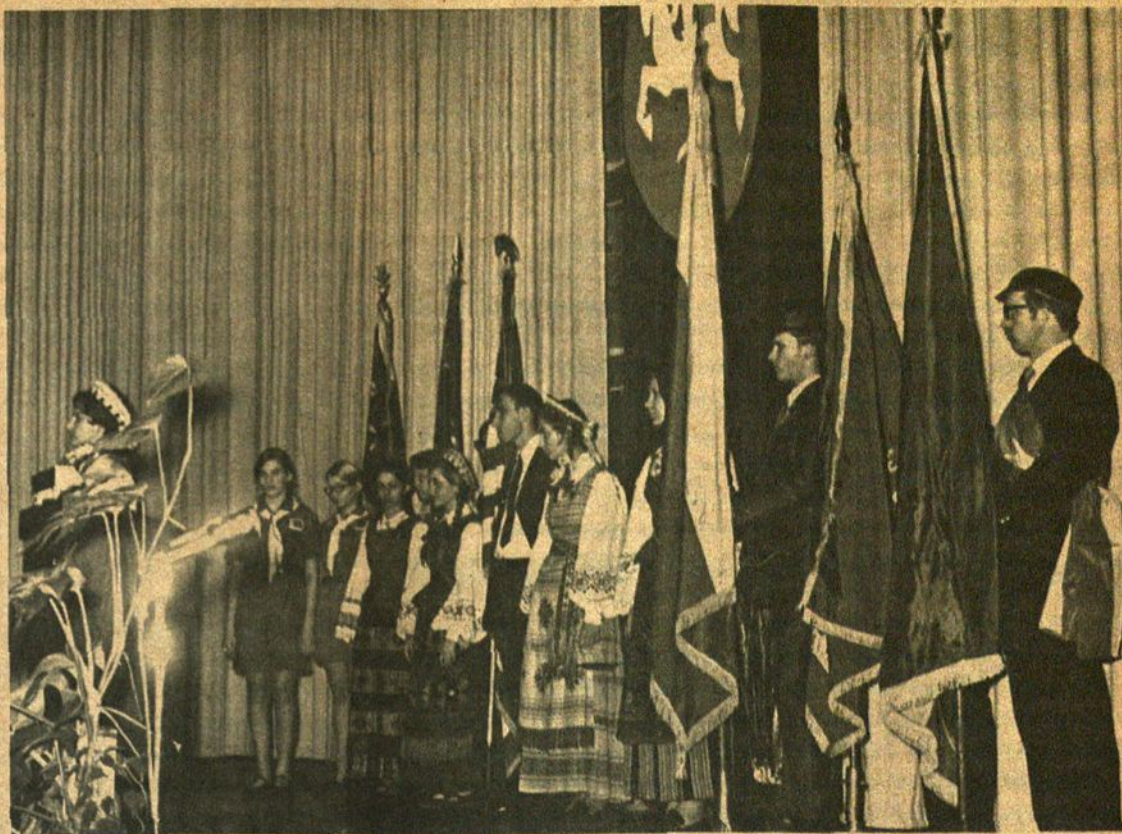
Sol. Ona Pliuškonienė išpildžiusi meninės programos dalį Vasario 16 minėjime Philadelphijoje.

V. Gruzdžio nuotrauka

viena po kitos siekia išsilaivinti. Dar tik prieš trylika metų Lenkijoje ir Vengrijoje kilę laisvės bruzdėjimai privedė prie smurto ir naujos Vengrijos okupacijos. Čekoslovakija taipgi turėjo būti iš naujo okupuota. Rumunija ir Jugoslavija susirūpinusios, kad joms nebūtų pritaikyta garsioji Brežnevo doktrina. Raudonosios Rusijos kontroliuojamos tautos net ir komunistinės valdžias turinčios irgi jau pradeda praregėti. Brežnevo doktrina lengva pritaikyti Kinijai. Tas, žinoma, nereikia, kad Kremliaus valdovai ir čia nesudarinėja planų, kaip pastarąją atvesti į Maskvos nubrėžta "teisingą kelią". Juk Čekoslovakijos vadai neketino atsisakyti komunizmo santvarkos, o tik norėjo liberališkesnio komunizmo su "žmonišku veidu". Bet toks savystumas Maskvai nepakeliui, kaip lygiai nepakeliui ir per daug į kairę nukrypus Kinijos komunizmas. Bet kasgi Maskvai su-

teikė teisę nustatyti, kuris komunizmas geras ir kuris ne? Niekas kitas, kaip rusiškuoju nacionalizmu paremti imperialistiškieji interesai.

Pagaliau iš pačios Rusijos vis daugiau ir daugiau ateina ženklų, kad ir ten gyventojai pradeda vis daugiau laisvės reikalauti. Kalėjime uždaryta visa eilė rašytojų su Siniavskiu ir Danielium priešakyj, kalėjimai prikišti lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių ir kitų tautų laisvės kovotojų. Užtenka tik Rusijai įsivelti į kokią naują avantiūrą, kad teroru paremtos valstybės pamatai subraškėtų. Rusijos kolonialinė imperija skiriasi nuo kitų buvusių tik tuo, kad jos užvaldyti kraštai nėra nuo jos atskirti jūra kaip, pavyzdžiui, Anglijos, Prancūzijos ar Olandijos buvusios kolonijos. Dvidešimtas amžius bus Vakarų valstybių istorijoje žinomas kaip tautų išsilaivavimo amžius. Su laiku šis judėjimas nueis ir į Rusiją, nuo to jos neišgelbės jokios Brežnevo doktrinos. Tuo tarpu rusiškosios meškos apetitas vis didėja. Ir jei kas jos nenudobs, tai su lai-

Organizacijų vėliavos išsiriklavę, minint Vasario 16 Philadelphijoje.

V. Gruzdžio nuotrauka

ku jai ateis galas nuo persirijimo. Toli pramanantys politikai tuo neabejoja, bet tik klausimas kada.

Per penkiasdešimt valdymo metų komunizmas Rusijos žmonėms nedavė nei žadėto ekonominio gerbūvio, nei laisvės. Ne tik sveikiesiems pavergtiesiems bet ir patiems rusams yra iki gyvo kaulo įgrisusi be atvangos grojama nuvalkiota plokštelė apie artėjantį gerbūvį, kuris vis tik nepasirodo. Apie komunizmo bankrotą užtenka paskaityti pačių sovietinių rašytojų raštus kaip Siniavski, Daniel, Solženicin, Kuznetsov ir net paties

Stalino dukters Aleliujevos. troškimas Lietuvoje, ypač Visuotinas teroras ir kalėjimai vis mažiau ir mažiau ra gyvas. Mūsų, laisvėje gybepajėgia nutildyti laisvės trokštančiųjų balsą. Tai yra aiškūs ir neabejotini raudonosios imperijos braškėjimo ženklai.

Mes iš savo pusės turime veikdamį Lietuvai laisvę būti tam pasiruošę. Laisvės laimėsime.

Valdžios atstovai atvykę į Vasario 16 minėjimą Philadelphijoje lietuvių tarpe. Iš kairės: LB apyl. pirm. G. Mironas, adv. S. Mankus, senatorius L.C. Hill, O.K. Armstrong, V. Mikėnienė, adv. A. Novasaitis, James Humes - JAV Prezidento patarėjas, T. M. Wochok - viceprokuroras.

V. Gruzdžio nuotrauka

Kaina 6 doleriai.

Adv. S. Mankus ir V. Mikėnienė pristatinėję svečius Vasario 16 minėjime Philadelphijoje.

V. Gruzdžio nuotrauka

ALGIRDAS GARLAUSKAS

VĖLIAVA PILIAKALNY

Novelė

(5)

Kadugys triūsė aplinkui dėstydamas ginklus, granatas ir šovinius. Įgudusia akim apžiūrėjęs griuvėsius išdėstė automatinis šautuvus prie sienų iš kurių pusės galima buvo laukti puolimo. Aras pastatęs kulkosvaidį ant trikojo, užvedė bandydamas gerai išvalytą spyną keletą kartų. Paskui idėjo šovinių diržą ir užtrenkė. Atsistojo ir pasiraivęs pažiūrėjo į iškeltą vėliavą. Saulė švietė ir oras šilo, bet sniegas netirpo. Vėjas vos pūtė, švelniai plevendamas šilkinę vėliavą. Aras nusišypsojo. Danguje nebuvo nei mažiausio debesėlio. Pažiūrėjo į laikrodį. Jau buvo dešimta valanda. Pasiėmęs žiūronus atsėdo ant sienos ir žiūrėjo į miestelio pusę. Ant keliuko kuris ėjo į miestelį niekas nesirodė. Aras tyliai švilpavo. Staiga sujudėjo ir atidžiau pasilenkė. Iš miestelio pusės per sniegą važiuavo lengva mašina. Privaziavo prie keliuko galo ir sustojo. Iš jos išlipo trys uniformuoti vyrai. Vienas pasiliko prie mašinos, ir kiti du pradėjo lipti į kalną. Aras atsisuko į Kadugį ir šūktelėjo:

"Atrodo turėsime svečių".

Kadugys priėjo ir Aras jam padavė žiūronus. Pridėjęs prie akių kurį laiką žiūrėjo ir tarė: "Murovas ir jo uodega". Atidavęs žiūronus Arui paaikškino. "Jis yra apygardos saugumo policijos viršininkas. Aš su juo jau turėjau reikalų. Tikras mėšlas. Tu leisk man su juo, ir nesirodyk kol nebus reikalo.

Abudu pritūpė ir laukė.

Murovas su palydovu sustojo apie dvidešimt žingsnių nuo sienos. Abu turėjo užmetę ant pečių

automatus. Murovas išsižergęs ir išsiremęs rankom į šonus garsiai sušuko laužyta lietuvių kalba: "Ei jūs ten, chuliganėliai! Parodykit savo nosis ir greičiau tą skudurą nukabinkit".

Kadugys pamerkė Arui akį ir atsistojo. Išblyškęs, vienarankis atrodė lyg koks aukštas vaiduoklis, bet jo balsas skambėjo garsiai ir tvirtai: "Nešūkiau taip labai, dar peles išbaidysi".

"Aha!" sušuko nudžiugęs Murovas atpažinęs. "Kadugys! Tu pakvaišai. Dabar aš tave turiu. Tau šita šunybė brangiai atseis!" Ir nusiėmęs automata sukamandavo: "Eik čia, bet prieš tai nukabink šitą skudurą ir man atnešk". Ir rodydamas į savo batus, tęsė: "Matai, supurvinau savo batus lipdamas į šitą šunkalnį".

Kadugys šypsojosi ir nejudėjo. Murovas patyliais pratarė palydovui.

"Pamišo šuo" ir garsiai vėl suriko į Kadugį mojuodamas automatu:

"Ar girdėjai, ar nori į uodegą gauti?" Ir keikdamasis spiovė iš šono burnos. "Ciort!"

Staiga iš šono pasigirdo balsas.

"Ei tu, mazgote! Ar nežinai, kad reikia kepurę nusiimti prieš vėliavą?"

Abudu rusai nuščiuvę atsisuko. Užlipęs ant sienos stovėjo Aras. Jo rankose gulėjo paruoštas automatinis šautuvas nukreiptas į juos. Saulė švietė už jo nugaros ir metė ilgą šesėlį. Iš apačios žiūrintiems rusams plačiapetis, augalotas Aras atrodė lyg bailsus milžinas. Murovas išsigando ir sau po nosim sumurmėjo: "...mat! Ot ir įlindau!" Staiga sugalvojęs atsargiai nuleido automata ir atsisukęs į Kadugį bailiai riktelėjo:

"Jeigu nori tą vėliavą, laikyk! Manai man svarbu. Aš su jumis dėl kokios ten vėliavos nesipešiu. Tegu sau kabo". Ir patyliai pridėjo savo palydovui, "maunam kol jie dar galvoja". Greitai apsisukęs pradėjo eiti žemyn. Išsigandęs jo palydovas nužingsniavo iš paskos. Aras pakėlė šautuvą bet Kadugys sustabdė:

"Palik juos".

Aras nušoko nuo sienos sekdamas du rusus, kurie dingo už mažo iškilimo. Kadugys greitai ir

stipriai patraukė žemyn, ir kaip tik tuo akimirksniu sutrenkė šūvių garsai ir kulkos prazvimbė virš sienos. Aras pažiūrėjo į Kadugį ir paklausė: "Kodėl neleidai man juos nudėti kada buvo proga."

Kadugys nusišypsojo ir atsakė pakeldamas nuo žemės vokišką automata.

"Dabar įdomiau".

Aras palingavęs galvą iškišo šautuvą ir prisiglaudęs prie sienos žiūrėjo į pakalnę. Kulkos atsimušinėjo aplink į akmenis. Pamatęs virš krūmų lyg parako dūmelius, atidžiai nusitaikė ir paspaudė gaiduką. Pykštelėjo trumpą seriją ir krūmas sujudėjo. Į pakalnę nusirito negyvas Murovo palydovas. Aras padėjo šautuvą ir pakėlęs tuščią šovinį įbrėžė brūkšnį į sieną. Šaudymas iš pakalnės po palydovo mirties sustojo. Aras atsikusęs į Kadugį užklausė:

"Gal man nuslinkti ir papiauti tą ruskelį?" Kadugys pakratė galvą.

"Tegu guli ir varo į kelnes."

Aras šyptelėjo. Po kiek laiko Kadugys prisiglaudęs prie sienos pažiūrėjo į pakalnę per žiūronus.

"Murovas jau iki mašinos desikrapštė".

Aras greitai pakilo.

"Gal pavarykim mašiną su kulkosvaidžiu?"

"Ne, Palaikykim kol bus daugiau".

Murovas įlipęs į mašiną liepė kuo greičiau važiuoti į miestelį. Mašina slydo per pašalusį apsnigtą kelią. Grižęs į būstinę užaliarmavo visus. Prie telefono sėdėjo pusė valandos skambindamas savo viršininkui. Taip pat susijaudinęs paskambino netolimai esančios kariuomenės igulos komendantui prašydamas pagalbos su minosvaidžiais. Po kiek laiko atslugęs nuo pirmos baimės nusikeikė. Nereikėjo kariuomenę kviesti. Greitai sušaukė savo saugumo policininkų būrį ir išaiškino savo planą. Atgavęs drąsą tikėjosi sutvarkyti reikalą prieš kariuomenės daliniams atvykstant. Vietos policijos vadui įsakė išvaikyti žmones iš gatvių ir uždaryti visas krautuves.

(Bus daugiau)

AKIMIRKOS APIE REZISTENCIJĄ (1) BRONYS RAILA

VIENOS KARTOS ISTORIJA

Ką lietuviui reiškia toks žodis, kaip Halifaxas, ir kas tai būtų: pavardė, vietovės pavadinimas, mitologinė būtybė, Tur būt, uostas Kanadoje, pramonės centras Anglijoje, o gal koks miestas Australijoje ar pietų Afrikoje. Ne, tai greičiausia bus kokio anglų politiko ar rašytojo pavardė. Kažką, lyg per miglą, prisimenu, jog kadaise buvo kažkoks markizas Halifaxas, anglų politikas ir rašytojas. Berods, buvo dar ir kitas lordas Halifaxas, Didžiosios Britanijos užsienių reikalų ministras Antrojo pasaulinio karo pradžioje...

Bet man Halifaxas šiandien tereikia visai ką kita. Be abejo, tai vidutinis pramoninis miestukas vidurinėje Anglijoje, nedidesnis už Kauną, tik abejoju, ar kada bus patrauklumo ten nuvažiuoti. Tas Halifaxas man šiandien terūpi tik tiek, kad ten kažkokiu nesuprantamu būdu, tikriausiai per nesusipratimą apsigyveno lietuvis rašytojas Rapolas Spalis, nei iš šio, nei iš to virtęs matematikos mokytoju anglų gimnazijoje. Prileidžiu, kad lietuviško dėmesio akiratyje ir visai mūsų tautai apleičiamas tas Halifaxas kol kas nieko daugiau pažymėtino nepasakytų.

Bet jeigu tokio vardo miestas kada nors pasiliks lietuvių kultūros istorijoje, tai pirmiausia dėl to, kad ten gyveno Rapolas Spalis, kuris, užmiršdamas atvangos valandom savo matematiką, ten parašė keletą lietuviškų knygų, jų tarpe ir pačioje 1969 metų pabaigoje Vilties Draugijos Clevelande išleistą dar vieną storą, 429 puslapių romaną, vardu "Rezistencija".

"Rezistencijos" romanas, kiek girdėjau, pusėtinai sėkmingai plinta tarp skaitytojų. Užsienyje Spalis priklauso tai itin neįprastai mūsų rašytojų grupei, kurio knygos, kaip "Gatvės berniuko nuotyčiai", galėjo išeiti antrąją laidą, arba yra jau išsiųstos parduotuvėse, kaip "Alma Mater" romanas. Kai kurios, išverstos latviškai, taip pat per ilgai neužsiguli sandėliuose. Vadinasi, tai rašytojas, kuris pataliko į skaitytojo poreikius, atitinka jo dėmesį, yra mėgiamas ir paieškomas. Ne dažnam Praamžius nepašykti tokios malonės.

Produkcijos pažūriu Spalis maždaug neužsileidžia net Jurgiu Gliudai, nei Alei Rūtai, ar bent ne per toli po jų sektų įkandin. Užsienyje jo parašyta ir jau paskleista štai aštuonios knygos: du feljetonų ir du novelių rinkiniai, keturi romanai — šie pastarieji stambūs, puslapingi. Bet, taip sakant, mūsų visuomenės ir pačių rašytojų viešojoje opinijoje spalio veikalai lyg ir apeinami, literatūrinėse apžvalgose ir įvertinimuose nustumiami į kronikinio pobūdžio santrumpas. Dar niekad jie nebuvo kokio didesnio skandalo ar šiaip šaunios kontroversos objektu — nei išgyrimais į viršūnes, nei nutrenkimu į dugną. Taip pat, jei neklystu, neskyne premijų laurų populiariose literatūriniuose konkursuose, iš kurių mūsų kultūrinė ir komercinė propaganda paskui stengiasi daryti "įžymų įvyki", tuo kartais net apspėsti rašytojo kūrybinę vertę ir jo reikšmę "egzodo" literatūroje.

Jei taip yra, tai gal ne be priežasčių. Pirmiausia, be abejo, dėl pačių spalio veikalų kalbos ir stiliaus, jų neaistringo tono, temų parinkimo — sakyčiau, dėl jo tokio lygumo ir ramumo, beveik kuklumo, gal net tradiciško "konservatyvumo", beveik apatijos dvasinėm revoliucijom ir maišta-

Bronys Raila

vimam, dėl jo nesirūpinimo literatūrinėm madom ir dėl visai ryškios "modernizmo" apraiškų stokos jo išsiskyrimų manierose ir personazuose. Tad pats rašytojo, juokaujant tariant, skautiškas būdas ir visuomet morališkai tauri, net moralizuojanti ir pozityvi "fologofija" jį išjungia iš kontroversų, polemikų, kilnių ir mažiau kilnių kritikos liepsnų, tuo pat nutolindama ir nuo mūsų šio kio tokio dabarties "verdandžio" ar tik paburbliuojančio gyvenimo. Na, be abejo, atsiliepią ir tas autoriaus atokumas nuo vadinamųjų "lietuviško gyvenimo centrų", jo ilgas užsibuvimas grynai kitatautiškoje aplinkoje, retas, nebent tik atostoginis pasijaimėjimas visokių mūsų intelektualų — liberalų ir klerikalų — grakščiuose kermošėliuose.

Žodžiu, tas tolimas, vienišas, sibiřiška "tremtinis", tekstilės ir plieno mašinom alsuojantis, vis tas prakeiktas Halifaxas...

O tai nenupeļnyta bausmė ir didelė skriauda Rapolui Spaliui, kaip žmogui ir lietuvių beletristui. Jeigu apsakymų ir feljetonų rinkiniais jam gal dar nėra pasisekę pakilti aukščiau vidutiniškumo, tai jau įpusėtas pagrindinis jo veikalas tikrai vertas didesnio dėmesio ir kiek nuodugnesnio įvertinimo.

"Rezistencijos" romanas yra ketvirtoji to veikalo dalis, nors gali būti skaitoma ir suprantama, kaip atskira knyga, turinti savo specialią temą, intrigą ir turinio išvystymą, lygiai kaip ir trys pirmosios dalys ("Gatvės berniuko nuotyčiai", "Ant ribos" ir "Alma Mater"). Bet skaitytojas turės pilnesnį vaizdą, bus jam viskas aiškiau ir įdomiau, jeigu jis skaitys visą veikalą nuo pradžios, nes visur jis ras tuos pačius pagrindinius veikėjus ir galės sekti jų nuotykius ir likimą nuo vaikystės ir kas įvyko vėliau. Mat, spalio romanai yra skirti pavaizduoti vienai mūsų lietuviško gyvenimo kartai, arba generacijai, pradedant jos vaikystės metais nepriklausomoje Lietuvoje.

Toks metodas ne kartą buvo ir tebėra vartojamas pasaulinėje literatūroje ir yra davęs ne vieną šedevrą. Tai yra serijos romanų arba "romanai — upės", kaip sako prancūzai. Lietuvių literatūroje tai dar labai reta. Pokario metu vienintelė Alė Rūta parašė penkis romanus, kuriuos visus sujungė viena tema ar vienu šūkiu: "Didžioji meilė". Ne erotinė, ne seksualinė, nei šiaipjau dar švelnesnė "romantinė" meilė, bet lietuvių sodiečio, mūsų žemdirbio gili ir patvari meilė savajai žemei, kaip ji reiškėsi įvairiais mūsų tautos gyvenimo laikotarpiais, kelių šimtmečių bėgyje. Tai gana palaida, mažiau įspūdinga ir sunkiau įkūnijama jungtis.

Spalio užmojis kitoks, labiau kondensuotas, literatūriškai dėkingesnis, tvirčiau išlaikęs dėmesį, konkretesnis. Jo romanų upė jungia ne temas ar idėjas bendrumas, bet tų pačių žmonių likimai ir nuotyklai įvairiais jų bręstančio gyvenimo laikotarpiais. Tai tikrąja to žodžio prasme — vienos specialios generacijos istorija, tam tikros arčiau bendravusios pradžioje vaikų, vėliau paauglių gimnazistų, jaunųjų studentų, pagaliau jau baigiančių bręsti ar subrendusių vaikų ir merginų ("resistentų") grupės nuotyčiai, pergyvenimai ir likimai.

Šiam vėliausiam laikotarpiui kaip tik buvo skirtas ką tik išėjęs "Rezistencijos" tomas. Ir jis, kaip lauktina, ne paskutinis.

JONO KELEČIAUS KŪRINIŲ PARODA CLEVELANDE

Kai išgirstame Jono Kelečiaus pavardę, tai tuoj asociacijos keliu prisistato šauni aktorius povyza. Jį matėme ir girdėjome Clevelande ne kartą. Grožėjomės jo vaidybą, gerėjomės jo pajėgumu kurti savitai įtikinančius charakterius vaidinamųjų asmenų. Tačiau šiuo kartu J. Kelečių pasitiksimė ne kaip aktorį, bet kaip dailininką, kuris, anot K. Bradūno "... didelį talentą turįs ir jį dar kietu darbu papildęs, į spalvas, liniją ir kompoziciją pačia geriausia prasme įsimylėjęs", (Draugas 1969, II, 22).

tačiau nepraranda savo vėdo, išlaikydamas savitą charakterį, kaip tapytojas-koloristas", — rašo dail. A. Valeška.

Taip rašė 1965 m. kai Chicagoje buvo surengta pirmoji individualinė Kelečiaus kūrinių paroda. Nors, prieš tai, jau ne vienas meno gerbėjas, gėrėjosi Kelečiaus kūrinių savo paveiklų kolekcijoje. Dailininkas viešumon neskubėjo išeiti: išėjo tik draugų patariamasis. Vis galvojo, kad 10-ties ar daugiau metų studijų dar negana.

1969 m. jau antroji dail. Kelečiaus kūrinių paroda ir

Dail. Jonas Kelečius savo studijoje. Jo kūrinių paroda atidaryta Clevelande šį šeštadienį, kovo 7 d. 7 v.v. Naujosios parapijos salėje.

Aukštaitija (Rokiškio apskr.) J. Kelečiui įspaudė ne tik savo tarmę, bet giliai jo psichikon įskverbė meilę gamtai, spalvai. Ir kai jis patenka į Vokietiją (Hanau stovyklą) tuoj pradeda tapybos studijas.

Žinodamas, kad tik per mokslą ir nuolatinę praktiką laimima meno technika. Kelečius, atvykęs į J.A.V. stoja į Institute of Lettering and Design, kurį baigia ir vėliau studijas tęsia Chicago Art Institute.

"Studijuodamas pas įtakinguosius menininkus, Kelečius priima jų metodus,

vėl Chicagoje. Labai šiltai apie ją atsiliepią rašyt. K. Bradūnas ir dail. J. Pautienius. Dail. J. Pautienius, baigdamas pastabas apie parodą Dirvoje 1969 m. kovo 22 d. rašė: "Tegul tapytojas Jonas Kelečius per daug nenusimena, kad iš 53 išstatytų kūrinių meno mėgėjai dar jam paliko kelis darbus".

Sakoma, kad dailės kūrinys atskleidžiama kūrėjo asmenybė. Dažnai būna, kad kūriniuose išreiškiamos tos tos, laiko ar kitos aspiracijos.

(Nukelta į 6 psl.)

ŽVILGSNIAI
KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS

Taigi, Sam Houston Johnson, prezidento Lyndon brolis, savo knygoje daug pasakoja apie visus ir viską.

Jonsonai buvo paprasti žmonės. Ir tikėkit ar ne, bet buvo pasipūtusių šiaurinių liberalų, kurie šaipėsi iš Lyndon šeimos, nes "jie neturėjo prancūzų virėjo, lyg valgant sraigės česnakų padažą galima tapti daugiau civilizuotu, negu valgant paprastą mėsą su bulvėmis".

Tie patys kritikai dabar šnirpščia už prezidento Nixono nugaros "nes jis mėgsta kečupą ant varškės".

(Žodis "kečupas", beje, pasiskolintas iš San daros savaitraščio, kur net tilpo šio skanėsto receptas lietuvių šeiminių kėms. Gal ponas Barzdukas ir į tai galėtų atkreipti dėmesį vėl panagrinėdamas šio žodžio kilmę savo Pasaulio Lietuvo puslapiuose.)

Bet klystam nuo Baltųjų Rūmų, besišaipančių šiaurės liberalų, ir vargšo Johnsono šeimos.

Ir tikrai Lyndon nepyks, kad Sam Houston parašė apie tą kartą kada Lyndon pasigėrė. Tas įvykis tik įrodo koks gudrus Lyndon ištikrų jų yra.

Kaip Sam pasakoja (ir jis kerta maždaug kaip stiklelis ruginės), Lyndon paryčiais įsvirdulavo į Sam miegamąjį, griebė jį už pečių šaukdamas: "Atidaryk akis ir pažiūrėk į mane. Nes aš girtas ir noriu, kad tu pamatytum, kaip tu man atrodoi, Sam Houston, kada pareini namo girtas".

Ir jei, kaip žmonėse kalbama Pedernales slėnyje, Sam Houston ten tikrai nepageidaujamas, tai galbūt tik todėl kad Sam pirmą kartą gyvenime nukonkuravo vyresnį brolį. Bent kaip autorius.

Lyndon niekad nemėgo būti antru. Be to atskleista dar viena brolio silpnybė: Lyndon, dažnais atvejais, suko lošdamas šaškėmis.

MY BROTHER LYNDON by Sam Houston Johnson, 278 puslapiai, Cowles, \$6.95.

R. Spalis

JONAS KELEČIUS

Patiltė (aliejus), iš parodos Clevelande

Jaunieji Regina ir Gregorijus Lindneriai po jungtuvų su pamergėmis ir pabroliais.

NAUJOS ŠEIMOS - NAUJI KELIAI

Taip jau tas laikas bėga greitai, kad nepamatai, kaip buvę vaikai jau išaugę ir sukūria šeimos židinius.

Štai neseniai šeimos židinį sukūrė Regina Karvelaitytė ir Gregorius Lindneris Šv. P. Marijos. Gimimo parapijos bažnyčioj. Tai buvo penktadienio vakaras, o bažnyčioj kažin kas nepaprasto: prieš atvykstant jauniems, bažnyčia sušvito. Vidurio takas apstatytas iš šalių daugybe žvakių liktorėlių, kas darė neapsakomai gražų vaizdą, kai jaunieji pro juos ėjo. Altorius skendo gėlėse. Varg. J. Baltrušaičiui su chorą giedant vestuvinę giesmę, jaunieji su palyda, kurių buvo 6 poros ir du mažieji: Ramona Steponavičiūtė ir Rimas Adomaitis, prisitartino prie altoriaus. Šv. Mišias atlaikė ir sutuoktūvines apeigas atliko kun. Kuzinskas. Solo giedotojo giesmę "Marija" M. Monkienė.

Iškilminga vakarienė įvyko 103 gatvėje esančioj naujojo mokyklos salėje, kurį labai puošni ir patogus. Vakarienei vadovavo jaunosios krikštaitės p. Slavinskas, grojo Balio Pakšto orkestras. Jaunuosius sveikino kun. Gureckas. Jaunųjų tėvai labai rūpinosi vaišingumu ir vakaras greitai prabėgo.

Tenka pasakyti, kad Regina Karvelaitytė yra baigusi Marijos Aukšt. Mokyklą ir studijavo Xavier kolegijoj biologiją-psichologiją. Jaunasis Gregorijus Lindneris turi chemijos inžinieriaus laipsnį. Jis jau prieš vestuvės dirbo Sin-

clair bendrovėj Kolumbijoj, ir tuojuo po jų išvyko ten tarnybom 2 metams. Su-

grįžus Chicagon, Regina pasiryžusi baigti mokslą.

Visi kaimynai, giminės ir artimieji, linki jauniems sėkmės gyvenime.

Bal. Brazdžionis

ŽVILGSNIS Į KALIFORNIJĄ

Dviems metams praėjus kai amerikiečiai atėmė Kaliforniją nuo Meksikos 1848 metais ten buvo atrastas auksas ir prasidėjo atnplūdis aukso ieškotojų iš rytinių valstijų. Tik nelaimingiausias buvo tas, kuris savo žemėje pirmas auksą rado -- jis baigė savo gyvenimą sugrįžęs į rytus, skurdžiose sąlygose.

Dabar Kalifornija yra "auksa kraštu" ir daugybei lietuvių, ypač turintiems specialybes. Ten pilna lietuvių naujosios ateivijos greta tų kurie ten išikūrė pradžioje šio šimtmečio, ir dabar daugumoj jau pensininkai.

Kalifornijos yra dvi: žemutinė Meksikos ribose, aukštesnė -- JAV. Iš žemutinės Kalifornijos meksikiečiai žygiuodami šiaurėn padarė pradžią dabartiniams garsiams Kalifornijos miestams, kurie mini savo 200 metų sukaktis. Tie miestai yra San Diego, kur buvo įsteigta pirmutinė misija indėnams, toliau -- Los Angeles, dar toliau -- San Francisco ir už jo -- Sacramento.

Istoriniai imant, aukštesnė Kalifornija pirmą kartą aplankė 1542 metais Juan Gabrillo, portugalas navigatorius, tar-

navęs Ispanijai. Baltieji žmonės aukštesnėje Kalifornijoje pradėjo kurtis 1768 metais, Meksikos vyriausybei padarėsi nus keliauti ten steigti misijas, kurios pavadinta šventųjų vardais.

Meksikoje kilus revoliucijai atsikratyti Ispanijos valdžios, kas lėmė 1821 metais, aukštesnė Kalifornija liko Meksikos globoje ir buvo lyg savivaldė. Ten išikūrė amerikiečiai, jausdamiesi laisvi, 1846 metais paskelbė Kaliforniją respublika ir padarė ją JAV dalimi. Tuojuo, lyg laimei, atradus ten auksą Kalifornija praėjo daugelį gyventojais. 1850 metais Kalifornija formaliai prisijungė ir tapo viena JAV valstijų.

Plotu Kalifornija yra antra didžiausia šio krašto valstija, 158,693 ketv. mylių. Texas valstija, ir gi atsiplėšus nuo Meksikos, yra pirmutinė savo didumu. Kalifornija yra 655 mylių ilgio nuo šiaurinio galo iki pietinio ir daugeliu atvejų lenktyniauja su seniausią, tirštai gyvenama New Yorko valstija.

Kalifornijos ribose yra net 170 kalnų po apie 8,000 pėdų aukščio, veik visi tie kalnai nusidriekę Pacifiko pakraščiu, ki-

ti net po 11,000 pėdų aukščio.

Kalifornijos ribose yra aukščiausias ir žemiausias punktai krašte: Whitney kalnas 14,495 pėdų aukščio ir garsus Mirties Slėnis, kurio gylys yra 280 pėdų žemiau jūros paviršiaus. Abu tie punktai yra tik apie 60 mylių vienas nuo kito. Netoli Whitney kalno yra ežeras net 12,865 pėdų aukštumoje, kalnuose.

Dėl kalnų ir dykumų gausybės, tik virš ketvirtadalis ploto naudojama žemdirbystei, ir tai didelė dalis tyrų ką pavvyko iriguoti ir paversiti derlinga žeme.

Klimatui esant prielankiam žiemą ir vasarą, ypač pietinėje pusėje, Kalifornija apgyventa daugybe senyvo amžiaus žmonių, ir didelės sritys paruošta vasarotojams ir turistams.

Ką kalnynai atėmė žemdirbystės atžvilgiu, jie patiekia savo gamtos turtus: akmenimis, cementu, auksu, sidabru, boratu, variu, gyvsidabriu, druska, nafta, degamomis dujomis, mineraliniais vandenimis, na ir plačia žuvininkyste išplėsta Pacifiko pakrastyje.

Kiek esu susipažinęs su Kalifornija iš savo kelionių anksčiau, paminėsiu:

SAN DIEGO miestas, tik 15 mylių atstu nuo Meksikos sienos, dabar švenčia savo 200 metų sukaktį nuo išikūrimo. Miestas nusidriekęs pajūriu ir iki 820 pėdų aukščio kalnų pašonėmis. Klimatas keletu laipsnių šiltesnis negu Los Angeles, 120 mylių šiauriau. Daugybės suvažiuoja čia žiemavoti.

Visas San Diego atsiduoda ispaniška atmosfera. Daugybė gatvių, pastatų, priemiesčių, kurortų pavadinta ispaniškais vardais. Didis istoriškas parkas pavadintas vardu Balboa, to portugalas, kuris pirmutinis atrado Pacifiko okeaną.

Apie San Diego ir priemiestį Coronado spiečiasi JAV karo lai-

vyno igulos, priestotės, dirbtuvės, jūreivių akademija, ligoninės.

Amerikiečiai, turėję atkaklius karus su Ispanija ir Meksika, nepardė jokios neapykantos: nenaikino senų ispaniškų vardų, pavadinimų, visa paliko jų originaliais istoriniais pavadinimais.

LOS ANGELES jau anksčiau esu aprašęs.

SAN FRANCISCO, 400 mylių į šiaurę nuo Los Angeles, skaitosi vakarinis JAV vakarų svarbiausias finansinis centras, didelis industrinis miestas ir uostas Pacifiko laivams ir lėktuvams susisiekimui su tolima Azija ir salomis. Kaip ir kiti du minėti miestai, San Francisco guli plote nuo pajūrio žemumos iki virš 900 pėdų aukštumose.

Apie San Francisco ir San Diego gyvena ir dirba šimtai lietuvių. Apie Los Angeles -- tūkstantčiai. Tarp šių dviejų miestų lietuvių santykimas menkas. Greta naujosios ateivijos ten gyvenančių lietuvių yra daugelis senosios kartos, kurie tarpusavy dauguma jokių ryšių nebe palaiko.

K.S. Karpis

LOS ANGELES

SKAUČIŲ SUSIMASTYMO DIENA

Los Angeles skaučių tuntas, vasario 22 d. suruošė skaučių susimastymo dieną, kurios prasmę trumpai paaiškino v. s. V. Barmienė.

Ši diena pasiliks gilioje amintyje daugumos skaučių ir skautų gyvenančių Los Angeles mieste, ne vien dėl to, kad keli vilkiukai ir paukštytės davė įžodį, kad keli buvo apdovanoti laipsniais ir pasižymėjimo ženklais, bet ir dėl to, kad sugėbėjo visi vieningai ir gražiai suruošti nepaprastai gražią parodą lietuviškų meno išdirbinių. Paspausta ranka ir kitų tautų broliams skautams, kurie su dideliu noru ir entuziazmu prie mūsų šventės prisidėjo: ukrainiečiai, ne tik sveikinimais, bet savo 2 tikrai meistriškai atliktais tautiniais dainomis; vengrai -- nors jų ne daug bet jie garsūs, prisidėjo savo dainomis.

Nepaprastai draugiška skautiška nuotaika vyravo visos dienos ir programos metu. Programos vedėja ps. R. Brazaitienė tikrai moka įjungti visus svečius ir visą salę į programą, turi humoro ir gabumų...

Parapijos salė buvo pilnutėlė skautiško jaunimo ir svečių. Didelė pagarba priklauso vadovams ir vadovams, kurie paaukoja tiek daug laiko jaunimui. Ypač sėsei V. Zelenienei, kuri ne tik paruošė puikią skaučių programą, bet ir dabar aukoja kiekvieną sekmadienio popietę mokydama skautukes renkarbių. V. Irl.

MAINTENANCE MECHANIC

Enjoy a permanent position with a nationally famous Frozen Food Processor. Enjoy free meals, uniforms, steady employment, good pay, excellent benefits and advancement opportunity.

Must have training or experience electrical and mechanical maintenance for this second shift opening. Production line experience very helpful. APPLY NOW!

Call 248-0700, Ext. 200 for appt.

STOUFFER FOODS
DIV. OF LITTON
INDUSTRIES

3800 Woodland Ave.
Cleveland, Ohio 44115

An Equal Opportunity Employer

MACHINE OPERATORS

Permanent position on day and night shift. Steady employment, overtime. Liberal fringe benefits. Good working conditions. Must speak some English.

American Lamotite Corp.

2921 East 79 St.

Cleveland, Ohio

(16-17)

CORE ROOM

FOREMAN

Foundry producing gray and ductile iron castings.

JOURNEYMAN

MOLDERS

Must be experienced. Good wages and working conditions in incentive shop.

Apply in person or phone
(614) 653-1131

ALTEN FOUNDRY &
MACHINE WORKS, INC.
226 WEST WHEELING ST.
LANCASTER, OHIO

An Equal Opportunity Employer
(15-18)

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
ALL AROUND
MACHINISTS
ON ENGINE &
TURRET LATHES
NUMERICAL
CONTROL DRILLS.

Must be able to set up work from Blue Prints and Close Tolerance.

FOR DAY & NIGHT SHIFTS
Steady work, overtime and fringe benefits.

Contact Personnel Dept.

DIAMOND

AUTOMATION, INC.
23400 HAGGERTY RD.
FARMINGTON, MICH.

476-7100

An Equal Opportunity Employer
(9-18)

JOURNEYMAN
ELECTRICIANS
MILLWRIGHTS
AND
MACHINERY
REPAIRMAN.

1st or 2nd Shift

MUST HAVE GOOD
REFERENCES

STEADY WORK

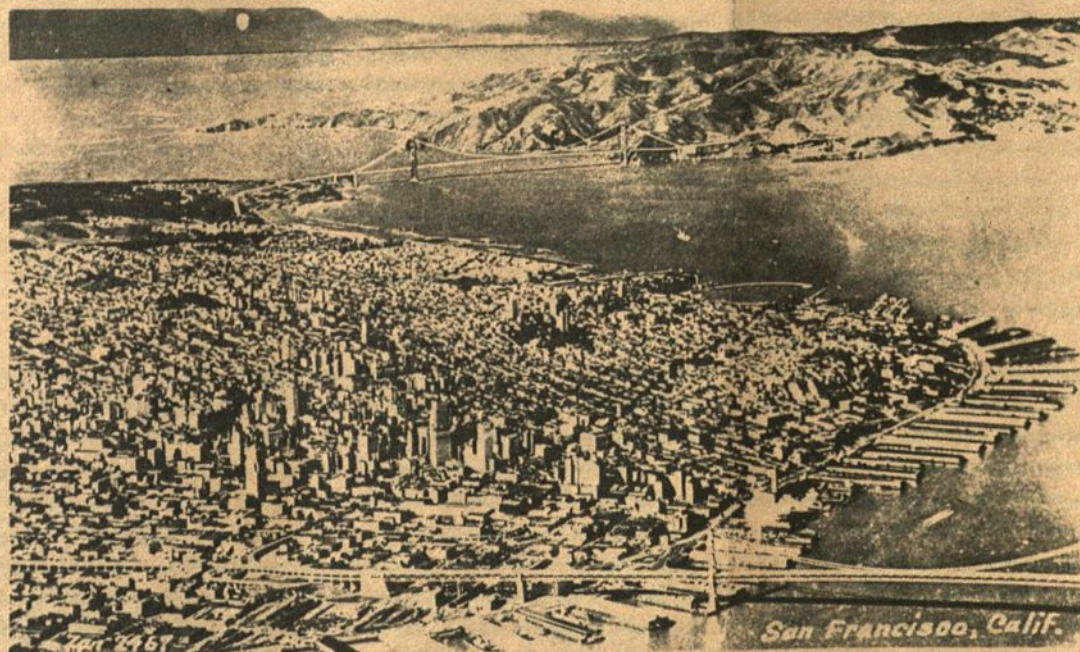
Excellent wages and fringe benefits.

Apply in person to
Personnel Office

MUSKEGON
SPECIALTIES CO.

2314 Tyson St.
Jackson, Mich.

An Equal Opportunity Employer
(16-19)

J. Kelečius...

(Atkelta iš 5 psl.)

jos. Gal taip ir yra, nes menininkai, būties reiškiniuose lengviau pajėgia įžvelgti kitų nepastebimas tiesas. Dėl to, kiekvienas naujas dail. kūrinys yra tarytum žmonijai tartas naujas žodis.

Kelečius, kaip aktorius vaidybines problemas sprendžia puikiai. Tikimes, kad sukaupęs savo jėgas ir atkakliai dirbdamas, tapybines problemas bus taip pat nugalėjęs.

Šios savaitės pabaigoje matysime jo kūrinius Clevelande.

J. Žiliūnis

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYNS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• LJS Klaipėdos Junginys Clevelande, siūsdamas Dirvai paremti auką \$25.00, rašo: "Įvertindami jūsų nepertraukiamą dėmesį jaunimo organizacijoms, bei neatsisakant spausdinti mūsų žinios ir nuotraukas Dirvos puslapiuose, Dirvos paramai siunčiame \$25.00. Su geriausiais linkėjimais".

Dirva už auką Clevelando jūrų skautam nuoširdžiai dėkoja.

• Nijolė Maželienė, Dirvos sekretorė, praeitą savaitę atsigulė i Lake County Memorial ligoninę, kur gydoma dr. D. Degesio priežiūroje.

• Lietuvių Respublikonų Klubas susirinkimas įvyks šį sekmadienį, kovo 8 d. tuoj po liet. pamaldų, 11 val. 30 min. Lietuvių Klubu apatinėje salėje. Kalbės S. Taft, kandidatas į apskrities komisierius. Visi lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti.

• K. S. Karpus persikėlė gyventi į naują vietą. Jo adresas: 17805 Lake Shore Blvd. (kampas Neff Rd.), Cleveland, Ohio 44119.

• Gėlių ir namų paroda, atidaryta vasario 28 d. Cleveland Public Auditorium, tęsis iki kovo 8 d. nuo 2 v. p. iki 7 v. v.

ASD Clevelande iškilmingą sueigą atidarant. Prie vėliavos stovėjo M. Kižienė, J. Šenbergas ir M. Jokubaitytė (nuotraukoj matoma tik M. Jokubaitytė). Prie stalo sėdi: Korp. Vyties atstovas Š. Lazdinis ir draugovės valdyba Dalia Orantaitė ir Irena Navickaitė, Dešinėje kalba ASD Centro Valdybos pirmininkė Stefa Gedgaudienė.

AKADEMINIO SKAUTŲ SAJŪDŽIO IŠKILMĖS

Akademinių Skautų Sajūdžio Clevelande iškilmingoje sueigoje, įvykusioje vasario mėn. 22 d., dr. fil.

Giedrės ir Stepo Matų namuose, atžymėta eilė gražių ir prasmingų skautiško gyvenimo įvykių. Sueigos

tinkamu pasididžiavimu savo vienetu ir jo skautėmis.

ASD CV pirmininkė Stefa Gedgaudienė valdybos vardu kvietė jungtis visas prie bendrų tikslų, darbų ir džiaugsmų tuo pačiu padėkodama Clevelando d-vės pirm. Daliai Orantaitėi už viso vieneto pažadėtą talką ir dėmesį.

Lietuvos skautybės iškūrimo proga ASS apdovanojamos trims d-vės narėms pačios CV pirm. Stefos Gedgaudienės įteikti ženklai: t. n. Daliai Orantaitėi — Tėvynės Dukros, o t. n. Irenai Navickaitėi ir t. n. Jūratei Petraitytei — Vėliavos. Šie žymenys ir jų įteikimas buvo gausiai papuošti visos eilės kitų vienetų sveikinimais ir linkėjimais.

Kandidatės Marytės Gruzdytės pasižadėjimas buvo pravestas d-vės pirm. Dalės Orantaitės. Veikė nėra sueigos, kurioje nepraturtėtų d-vė naujomis narėmis. Džiaugiamės augdamos lietuviško skautiško studentiško gyvenimo dienose. Akad. brolių būrys naujomis spalvomis papuošė sesę linksmai pamėtę ją iki lūbų ir apdovanojus Marytę gėlių žiedais nuskambėjo daina "Tau sesute puikių gėlės..."

Ir štai vėl prie vėliavos pirmyn kviečiamos dvi akademikės Mylita Nasvytienė

turinyje vyraavo Vasario 16-oji ir Skautų Susimastymo Diena.

Slevelando Akad. skaučių d-vės pirm. Daliai Orantaitėi pradėjus sueigą, įnešta vėliava, sugiedotas Tautos Himnas ir minutei susikaupta žuvusiems ir mirusiems ASS nariams pagerbti. Po trumpo įžanginio žodžio svečiams ir ASS nariams šios dienos proga, pirmininkė pristatė Akademikų Skaučių D-vės Centro Valdybą, naujai kadencijai sudarytą Clevelande, su

JŪRŲ SKAUTŲ VEIKLA

Žengdami į naujusius ir kartu 18-sius veiklos metus, L.J.S. Clevelando jūrų skautai pradeda darbą su nauja vadovybe.

Beveik 3 metus vadovavęs vienietui, j. s. Pr. Petraitis atsistatydino iš Klaipėdos Junginio vado pareigų. LJS Vyriausias Skautininkas atsistatydinimą priėmė ir 1969 m. gruodžio 12 d. patvirtino j. ps. D. Kižį naujojo vado, j. s. Pr. Petraičio kadencijoje jūrų skautai gyvai veikė ir buvo dažnai matomi visuomenėje. Turėdamas didelį patirtį laivininkystėje, jis pravėdė remontus ir tuo praturtino vienetą, buriniais ir kitos rūšies laivais. Naujasis vadas j. ps. D. Kižys yra senas jūrų skautas ir šioje srityje patyręs vadovas.

Š. m. sausio 19 d. j. sk. vadovai buvo susirinkę posėdžiui, su tikslu pasiskirstyti pareigomis, į vadovybę įėjo jvs Vl. Petukauskas, sutikdamas eiti junginio vado pavaduotojo pareigas, j. s. Pr. Petraitis priėmė takelą žvejo pareigas, j. ps. A. Andrašiusas j. skautų globėjo, H. Tatarūnas jūrų jaunių vado ir A. Jocaitsis adjutanto pareigas.

Š. m. sausio 10 d. p. Petkų bute, pasitarimui, buvo gausiai susirinkę j. sk. tėveliai ir vadovai. Tėvų komiteto pirmininkas V. Čiurlionis pristatė naująjį junginio vadą ir kartu iškelė atskirų vadovų darbus veikloje. J. s. Pr. Petraitis padarė pereitos veiklos apžvalgą. Ta pačia proga tėvų komitetas tapo perrinktu sekančiais: A. Kijauskas, R. Tatarūnienė, A. Petraitytė, B. Petkienė ir Z. Gobis. Pasiskirstius pareigomis A. Kijauskas buvo išrinktas pirmininku, o Z. Gobis išdininku.

Š. m. sausio 15 d. j. sk. dalyvavo Klaipėdos atvadavimo minėjime, ramovėnu suruoštame.

ir Marytę Puškorienė, kurias paskautininkės įžodžiui pristato CV pirm. Stefa Gedgaudienė, o pritaikytą žodį taria ir žodį priima Skautininkų D-vės Clevelande d-kė v. s. A. Šenbergienė. Eilę metų skautaujančioms, pareigingoms akademikėms, papuoštoms žaliu vadovės kaklaraščiu tenka daug sveikinimų, linkėjimų, dovanėlių ir gėlių. Sudarius skautininkų ratą įžodžio bendrą pakartojimą praveda v. s. Mėga Barniškaitė ir įžodžio apeigos baigiamos dainos posmeliu "Ten susimastęs tamsus Nevėžis..."

Iškilmingoji sueigos dalis baigiama "Gaudeamus", išnešama vėliava.

Antroje sueigos dalyje fil. R. Kubiliūnaitė kalbėjo tema "Vasario 16-oji, kaip aš ją suprantu ir ką ji man reiškia?" Jauna akademikė, nemačiusi Lietuvos, nelankiusi jos mokyklų, kalbėjo apie tą kraštą rašytojų ir poetų žodžiais be galo paprastais, bet pilniais nuoširdumo, ilgesio ir meilės tam kraštui, jo kalbai, žemei ir gamtai, lyg ir išvesdama paralelę tarp tų laikų ir šios dienos, nes — visa jos surinktoji medžiaga buvusi parašyta dar prieš Lietuvos Nepriklausomybės laikus. Neilgo pašnekėsio tema, ta valandėlė lyg ir suartina vyresnius su jaunesiais, subendrina mintis ir sujungia visus į vieną pagrindinių tikslų mūsų egzistavimui — Dievui Tėvynei ir visai žmonijai.

Sueiga baigėme tradicine "Ateina Naktis". (r)

Klaipėdos Junginio sueigoje, įvykusioje vasario 1 d., j. s. Pr. Petraitis oficialiai perdavė vadovo pareigas j. ps. D. Kižiui, j. sk. tėvų komiteto atstovai, ilgamečiui vadovui j. s. Pr. Petraičiui įteikė dovanėlę.

Š. m. vasario 15 d. j. sk. dalyvavo Vasario 16-sios minėjime.

Kovo 14 d. j. sk. dalyvavo Neringos skaučių tunto ruošimoje, Kaziuko mugėje su savais rankdarbiais. (js)

• Metropolitan Operos spektakliai Clevelande prasidės balandžio 27 d. iki gegužės 2 d. Bus pradėta su Cavalleria Rusticana ir Pagliacci. Kiti pastatymai bus La Traviata, Tosca, Andrea Chenier, Norma, Magic Flute ir Lucia di Lammermoor. Bilietai nuo \$2.50 iki \$15.00.

Bilietai gaunami Broadvior Savings and Loan Co., 299 Euclid Ave.

• Lietuvos tragedija, dokumentinis filmas, sudarytas iš istorinių apžvalgų, kurio rodymas trunka 2 v., bus demonstruojamas Clevelando lietuviams balandžio 12 d.

• "Kritusiems už laisvę" Vlado Ramojaus parašyta knyga apie Lietuvos partizanus, II tomas, jau gauta ir parduvinėjama Dirvoje. Kaina \$4.00.

• Petras Kudukis tiksliai ir tvarkingai užpildo INCOME TAX blankus, dirbdamas su Associated Tax Service, adv. A. Širvaičio įstaigoje 19451 Euclid Ave.

Norintieji pasinaudoti jo patarnavimu kreipiasi į jį: įstaigos telef. 692-1222; namų telef. 932-0959.

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

KOVO 7-8 D. Dail. J. Kelečiaus paroda Naujosios Parapijos salėje, Rengia LB I ir II apyl. valdybos.

KOVO 14 D. Kaziuko mugė Naujosios Parapijos salėje.

KOVO 20-22 D. Dail. J. Baitonio paroda Nauj. parapijos salėje, Rengia LB I ir II apyl. valdybos.

KOVO 20 D. A.L. Konservatorių Klubas susirinkime JAV atstovų rūmų narys Donald E. Lukens skaitys paskaitą "The Prince of Liberty".

BALANDŽIO 4 D. Vysk. M. Valančiaus Lit. Mokyklos tradicinis pavasario balius.

BALANDŽIO 12 D. Dokumentinio filmo (2 val.) "Lietuvos tragedija" rodymas, Rengia ALTS-gos Clevelando skyrius.

BALANDŽIO 19 D. Šv. Kazimiero Lituanistinės mokyklos koncertas.

BALANDŽIO 22 D. Clevelando Kultūrinių Darželių Federacijos iškilminga vakarienė.

BALANDŽIO 25-26 D. Ateitininkų šventė.

GEGUŽES 23 D. Šv. Jurgio parapijai paremti koncertas - balius.

GEGUŽES 24 d. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigtuvės.

RUGSEJO 12 D. Abiturientų pristatymas - balius, Ruošia LB Ohio apyg. jaunimo sekcija.

RUGSEJO 26 D. Dirvos vakaras.

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka 5%

Už įvairius taupymo sertifikatus moka

nuo 5 1/4 iki 7 1/2%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai. 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

Pakeltosios į paskautininkės laipsnį M. Nasvytienė ir M. Puškorienė sueigoje buvo visų sveikinamos. Nuotraukoje jas sveikina tunt. N. Kersnauskaitė.

V. Bacevičiaus nuotr.

ASD skautė kandidatė M. Gruzdytė davusi įžodį gauna tikrosios narės spalvas, kurias jai užriša fil. dr. G. Matienė.

V. Bacevičiaus nuotr.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Dirva paskutiniu laiku iš skaitytojų gauna nusi-skundimų, kad laikraštis dažnai pavėluotai pristatomas.

Primeriname, kad Dirva į paštą atiduodama normaliai, kaip ir anksčiau, bet dėl esančios pašto netvarkos ne tik Dirva, bet ir kiti laikraščiai bei laikraštis blogai išnešiojami. Dėl tos priežasties vėluojasi ir korespondencijų gavimas.

Yra buvę atsitikimų, kad laiškas iš Chicago keliavo 5 dienas, nors buvo apmokėtas oro pašto tarifu.

KVIEČIAME Į TALKĄ!

Lietuvių Enciklopedijos leidykla išleidusi eilę vertingų ir kažin ar bepakartojamų leidinių, iš naujo sutelkė jėgas prie ENCYCLOPEDIA LITUANICA, kurios bus 6 tomai. I-sis tomas yra jau išleistas. Maloniai kviečiame į talką ją užsiprenumeruojant.

Clevelande prenumeratas priima: Juozas Stempužis, p. Balio Gaidžiūno krautuvėje ir Dirvos administracijoje.

Iš anksčiau išleistų leidinių dar turime:

1. Lietuvių Enciklopedija — 36 tomai
2. Vinco Krėvės Raštai — 6 tomai
3. Mūsų Lietuva — 4 tomai.

Tai yra vertingos dovanos bet kuria proga. Jų kainos yra žemos, leidžiant dabar kaštuotų beveik dvigubai. Nedelsiant užsisakykite, nes atsargos yra nedidelės.

Adresas: Juozas Kapočius, 361 W. Broadway, P. O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127, USA. Tel.: Leidyklos — (617) 268-7730, namų (617) 282-2759.

• JAV LB VI-tosios Tarybos rinkimai įvyks š. m. gegužės mėn. 16-17 dienomis. Rinkimų taisyklės buvo priimtos Centro valdybos posėdyje, vasario 6 dieną ir išsiuntinėtoms apygardų ir apylinkių valdyboms. Tomis taisyklėmis vadovaujantis, Centro valdyba Vyriausiąją Rinkimų Komisiją sudarė Washington LB apylinkės ribose. Jos adresas: Kazys Vasaitis, pir-

mininkas, 5911 60th Ave., Riverdale, Maryland 20840.

CHICAGOS LIETUVIŲ OPERA stato G. Verdi prologo ir 4 v. operą "Likimo galia". Premjera — 1970. 4. 18 d., 7:30 val. vak. Kiti spektakliai: 1970. 4. 19 d., 4 val. popiet, 1970. 4. 25 d., 7:30 val. vak. ir 1970. 4. 26 d., 2:30 val. popiet. Bilietai gaunami Marginiuose, 2511 West 69 St., Chicago. Darbo valandos: pirm., ketv. 9-8 val., antr., treč., penkt. ir šešt. 9-6 val., sekm. 10-1 val. Bilietus užsakant paštu siųsti čekį, nurodant datas ir kainas: Mr. Pr. Naris, 6538 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629. Bilietų kainos: Parteris — \$8.00, \$6.50, \$5.00; Balkonas — \$7.00, \$5.00, \$3.00. Premjerai bilietai vienu doleriu brangesni. Spektakliai vyksta Marijos A. M. auditorijoje, Chicagoje.

DETROIT

PENKI STULPAI...

LB apylinkės valdyba rengia detroitiečiams du svarbius kultūrinius įvykius: A. Landsbergio dramos "Penki stulpai turgaus aikštėje" spektaklį ir "Grandinė" koncertą.

LB Jaunimo Teatras iš Chicago statys "Penkis stulpus" kovo 14, šeštadienį, Lietuvių Namuose. Spektaklį režisuoja Darius Lapinskas.

"Grandinė" atvyksta į Detroitą balandžio 12 d., sekmadienį. Tautinių šokių koncertas bus Rosary gimnazijos salėje.

SAN FRANCISCO

NAUJA LB VALDYBA

San Francisco Lietuvių Bendruomenės Valdybą šiais metais sudaro: prof. R. Sealey — pirmininkas, I. Bartkus — sekretorius, J. Ručys — išdininkas, J. Bikulčius — kultūrinių reikalų vadovas ir A. Jazbutienė — parengimų šeiminkė.

Prof. kun. Manelis kiekvieno mėnesio paskutinį

sekmadienį laiko lietuviams katalikams pamaldas Notre Dame Kolegijos koplyčioje, Belmonte.

Lietuvių šeštadieninės mokyklos mokytojos yra R. Laurinaitienė ir R. Saliamonienė.

BALFO įgaliojimas San Francisco apylinkėi yra A. Vaitkus.

E. CHICAGO

ISKILMINGAI PAMINĖTA NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO SUKAKTIS

Minėjimas pradėtas š. m. vasario 16 d., iškėliant Lietuvos trispalvę prie East Chicago miesto rotušės. Nors buvo darbo diena, bet žmonių susirinko gana gražus būrys ir neapvykę rengėjų. Prie pakėlimo dalyvavo ALTOs skyriaus pirm. A. Vinickas, Vytauto posto legionieriai ir kiti miesto bei organizacijų pareigūnai.

Minėjimas buvo tęsiamas vasario 22 d. pamaldomis Gary ir East Chicago lietuvų parapijų bažnyčiose. Pamaldose dalyvavo Amerikos, Lietuvos ir legionierių vėliavos. Po mišių buvo sugiedotas Lietuvos himnas. Tą dieną vargonavo ir chorą vedė muzikas Faustas Strolia. (Nuolatinio vargonininko dabar nėra, nes Antanas Rimkus, buvęs ilgametis vargonininkas pasitraukė į pensiją.

Vakare įvyko pagrindinė minėjimo dalis lietuvų parapijos salėje, East Chicago, Ind.

Kaip paprastai tokiais atvejais būna, buvo įneštos vėliavos ir sugiedoti himnai. Minėjimą pradėjo ALT Lake apskrities ilgametis pirmininkas Albertas Vinickas, pakviesdamas vakaro vadovu vietos lietuvų parapijos kleboną kun. Ignacijų Vichurą. Invokaciją lietuviškai sukalbėjo Gary šv. Kazimiero liet. parapijos klebonas kun. dr. Ignas Urbonas. Pagrindiniai kalbėtojai buvo: lietuviškai K. Kleiva ir angliškai kongresmanas Ray Madden. Abu kalbėtojai buvo nuosaikūs ir nenuobodūs. Miestų burmistrų atstovai atsisakė neužvilkinio minėjimo. Buvo nuo įprastinių sveikinimų ir perskaitytas Indianos gubernatoriaus Edgar D. Whitcomb proklamacija, skelbianti vasario 16 Lietuvos Dieną.

Pagerbtas lietuvių draugas. Laikė minėjimo buvo pagerbtas nepailestantis kovotojas prieš rusiškąjį komunizmą ir geras lietuvių draugas prekybininkas Irving L. Lewin. Jau eilę metų I. Lewin savo turimą radijo pusvalandį vasario 16 d. užleidžia nenokamai lietuviams. Taip pat, nuolat priima Lietuvai rusiškojo komunizmo padarytas ir tebedaromas skriaudas. I. Lewin tėvai yra kilę iš Lietuvos, o jo likę giminės buvo komunizmo sunaikinti ar išvežti į Sibirą.

ALTOs valdyba, atsidėkodama už nuolatinę nemo-kamą paramą Lietuvos laisvinimo byloje, įteikė skydą su Laisvės statula ir atitinkamu įrašu. I. Lewin padėkos kalboje pažymėjo, kad jam Amerika yra pirmoje vietoje, Izraelis — antroje, o Lietuva — trečioje. Jam ne vistik kas dedasi Lietuvoje ir jis turįs nuoširdžius sentimentus savo tėvų kraštui.

Priimta rezoliucija, skirta šio krašto vyriausybei, Indianos senatoriams bei kongresmanams ir spaudai. Rezoliuciją perskaitė studentė Aldona Indreikaitė. Minėjimą baigė malda angliškai šio vakaro vadovas klebonas kun. Ig. Vichuras. Meninę dalį išpildė Vyčių mišrus choras iš Chicago,

Lietuvių Kredito Kooperatyvo valdyba metinio susirinkimo metu. Prie mikrofono sėd. S. Grigaliūnas. Prie stalo: pirm. H. Stepaitis, ižd. E. Jurkuvienė, vicepirm. P. Bastys ir narys dr. J. Yčas.

Dalis narių Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyvo Parama susirinkime vasario 22 d.

S. Dapkaus nuotraukos

Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyvas Parama

Toronto lietuvių kredito kooperatyvo Paramos nariai vasario 22 d. aštuonioliką kartą buvo susirinkę aptarti išskylančius kooperatinėje veikloje klausimus ir nužymėti darbo gaires ateičiai. Valdybos pirmininkas H. Stepaitis pradėdamas susirinkimą paminėjo, kad praėjusių metų begyje iš mūsų kooperatinių gretų nuėjo į amžinastį šie: Baltakys Jonas, Trečiokas Tomas, Zubrickas Benediktas, Švėgžda Juozas, Balaišis Povilas, Steponaitienė Veturė, Dobis Antanas, Kupčiūnas Pranas, Pretkus Povilas, Ramanoff Boris, Buivydas Edvardas, Grikinis Jonas, Aukštakalnis Antanas, Daujotas Jonas (angliškai vadinęsis — Dagot John), Buračas Povilas, Simonaitis Juozas, Kudlabavičienė Rachaelė, Bartkus Aleksas ir Galminas Jonas. Susirinkusieji prisimindami juos pagerbė tyliu susikauptimu.

Praėjusio metinio susirinkimo protokolas, kurį paruošė ir paskaitė sekretorius St. Grigaliūnas, buvo priimtas be pakeitimų. Valdybos vardu pranešimus padarė pirmininkas H. Stepaitis ir išdininkas E. Yurkus. Iš pranešimų išryškėjo, kad Paramos padėtis dėka visų gražaus bendradarbiavimo ir pasitikėjimo, yra gera. Per 1969 metus įinai paaugo virš 400,000 dolerių. Kiek plačiau buvo sustota prie numatomų valdžios žygių apdėti kredito kooperatyvus mokesčiais.

vadovaujamas muz. Fausto Strolia. Choras sugiedojo keletą liaudies dainų ir nuotaikingai užbaigė minėjimą. Laisvinimo reikalams surinkta per 650 dol., kurie bus persiųsti ALTOs centrui. Dalyvių buvo pilnutėlė naujai dekoruota salė (apie 250 žmonių).

Jau kuris metas minėjimai rengiami banketo forma ir gausiai sutraukia dalyvių. (aj)

H. Stepaitis. Kooperatyvo Parama pirmininkas.

1969 m. Paramos aktyvai sudarė \$3,614,818. Jų svarbiausioji pozicija, tai nekilnojamo turto paskolos sudarančios \$2,269,042 ir asmeninės narių paskolos \$866,077. Gi svarbiausios balanso pasyvo sumos yra narių šėrai ir indėlių kapitalas.

Toliau ejo kredito komiteto pirm. V. Petraičio, priežiūros komiteto pirm. A. Kuolo ir Chartered Accountants pranešimai. Pa-

• "Mikšys — ekslibristas" tokia bus paskaitos tema, kurią skaitys Dalia Kolbaitė kovo mėn. 15 d., 3 val. po pietų Jaunimo centre. Paskaitą ruošia Lietuvių Foto Archyvas. Kartu bus ir neseniai išleisto Mikšio skaidrių albumo pristatymas bei LFA foto konkurso rezultatų paskelbimas. Greitame kambaryje vyks dail. Mikšio darbų parodėlė. Darbus bus galima įsigyti.

ŽIBUNTAS MIKŠYS

Grafika

KNYGA, APIE
KURIĄ VISI
KALBA...
AR TURITE?

REZISTENCIJA

ROMANAS

R. SPALIS

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. pinigais/čekiu, už kuriuos prašau atsiųsti:

..... egz. R. Spalio romaną "Rezistencija"
Kaina 6 dol.

Mano adresas:
(pavardė ir vardas)

.....
(namo numeris ir gatvė)

.....
(miestas ir valstybė, zip Nr.)